

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПРАВА, ЕКОНОМІКИ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра державно-правових дисциплін

ДИПЛОМНА РОБОТА
магістра
на тему:
«АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ ПОРЯДОК В УКРАЇНІ»

Виконала: студент II курсу
Спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність»

Ковалеско Людмила Іванівна

Керівник: д.ю.н., професор

Крижановський А.Ф.

Рецензент: к.ю.н., доцент

Серих О.В.

Одеса – 2020 р.

АНОТАЦІЯ

Ковалеско Л.І. Адміністративно-правовий порядок в Україні. – На правах рукопису.

Дипломна робота магістра, спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність», Міжнародний гуманітарний університет, Одеса, 2020 рік.

Дипломна робота складається зі вступу, основної частини, яка включає три розділи, висновків і списку використаних джерел.

Очевидним парадоксом є те, що актуальність, теоретична і практична значущість проблематики адміністративно-правового порядку в Україні співвіснює з виключно постановочним рівнем її опрацювання вітчизняною юриспруденцією, що й визначило необхідність звернення до засобів концептуалізації предмета дослідження.

Запропонована автором основна концептуальна ідея, покладена в основу роботи, ґрунтується на тому, що саме адміністративно-правовий порядок, як важлива суспільно-правова цінність, уявляє собою мету правового регулювання адміністративних суспільних відносин, функціонування у цій сфері органів державної влади, діяльності їх посадових осіб у постійній координації з інституціями громадянського суспільства та під його постійним контролем. У цьому контексті адміністративно-правовий порядок виступає своєрідною «соціально-правовою формою» реалізації суб'єктивних прав і виконання обов'язків учасниками адміністративних правовідносин, інтегральною характеристикою адміністративно-правової свідомості і адміністративно-правової культури суспільства (особливо її поведінської складової).

Магістерська робота містить низку положень, через призму яких експлікується категорія адміністративно-правового порядку. Адміністративно-правовий порядок є частиною громадського порядку, але усталюється у результаті регулятивної дії не всіх соціальних норм, а тільки норм (переважно) адміністративного права. Отже, адміністративно-правовий порядок - це складова цілісного правового порядку, який утворюється

підсистемою суспільних відносин, врегульованих нормами адміністративного права. Для з'ясування природи адміністративно-правового порядку принципово важливим є розуміння співвідношення законності і правового порядку. Проте, законність у сучасному її розумінні може стати запорукою надійного та дійсно правового порядку у адміністративно-правовій сфері за умови, що це правова законність (правозаконність).

Стан сучасного правового порядку в Україні визначається унікальністю соціально-правової ситуації, яка детермінується війною на Сході країни, незавершеністю реформ економічної сфери, правоохоронної системи, величезним напруженням усіх інституційних складових, які забезпечують функціонування економіки, політичної системи, воєнного блоку, правової сфери в умовах пандемії COVID-19.

Ключові слова: правовий порядок, громадський порядок, адміністративно-правовий порядок, правозаконність, правоохоронні органи.

ANNOTATION

Kovalesco L.I. Administrative and legal order in Ukraine. - On the rights of the manuscript.

Master's thesis, specialty 262 "Law Enforcement", International Humanities University, Odessa, 2020.

Thesis consists of an introduction, the main part, which includes three sections, conclusions and a list of sources used.

The obvious paradox is that the relevance, theoretical and practical significance of the issue of administrative law in Ukraine coexists with only the staging level of its elaboration by domestic jurisprudence, which determined the need to resort to means of conceptualizing the subject of research.

The main conceptual idea proposed by the author, which is the basis of the work, is based on the fact that the administrative-legal order, as an important social and legal value, is the purpose of legal regulation of administrative public relations, functioning in this area of public authorities, their officials. in constant coordination with civil society institutions and under its constant control. In this context, the administrative-legal order is a kind of "social-legal form" of realization of subjective rights and performance of duties by participants in administrative relations, an integral characteristic of administrative-legal consciousness and administrative-legal culture of society (especially its behavioral component).

The master's thesis contains a number of provisions, through the prism of which the category of administrative and legal order is explained. The administrative-legal order is a part of the public order, but it is established as a result of regulatory action not of all social norms, but only of norms (mostly) of administrative law. The master's thesis contains a number of provisions, through the prism of which the category of administrative and legal order is explained. The administrative-legal order is a part of the public order, but it is established as a

result of regulatory action not of all social norms, but only of norms (mostly) of administrative law. Thus, the administrative-legal order is a component of the integral legal order, which is formed by the subsystem of social relations regulated by the norms of administrative law. Understanding the relationship between legality and the rule of law is crucial to clarifying the nature of the administrative and legal order. However, legality in its modern sense can be a guarantee of a reliable and truly legal order in the administrative and legal sphere, provided that it is legal legality (legality).

The state of the modern legal order in Ukraine is determined by the uniqueness of the socio-legal situation, which is determined by the war in the East, incomplete reforms of the economic sphere, law enforcement system, huge tension of all institutional components that ensure the functioning of the economy, political system, military bloc, legal sphere COVID-19.

Key words: legal order, public order, administrative-legal order, legality, law enforcement bodies.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ПОРЯДКУ.....	10
1.1. Правовий порядок як предмет загальнотеоретичного дискурсу (поняття, ознаки, визначення).....	10
1.2. Адміністративно-правовий порядок у доктринальних типологічних конструкціях.....	25
1.3. Експлікація адміністративного правового порядку (теоретико-правове обґрунтування).....	34
Висновки до 1 розділу.....	43
РОЗДІЛ 2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ПОРЯДКУ В УКРАЇНІ.....	45
2.1. Законодавчі основи адміністративного правового порядку.....	45
2.2. Підзаконні нормативно-правові акти як підґрунтя адміністративно-правового порядку в Україні.....	53
Висновки до 2 розділу.....	62
РОЗДІЛ 3. ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ПОРЯДКУ В УКРАЇНІ.....	63
3.1. Вищі та центральні органи державної влади в Україні як суб'єкти забезпечення адміністративного правового порядку.....	63
3.2. Місцева влада в Україні і адміністративний правовий порядок ...	72
3.3. Правоохоронні органи та їх роль у забезпеченні адміністративного правового порядку.....	80
Висновки до 3 розділу.....	86
ВИСНОВКИ	88
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	92

ВСТУП

Актуальність теми обраної теми визначається тим, що роль і значення правового порядку у сучасному українському суспільстві зростає, як один із факторів і стандартів якості життя. Розширюється сфера, де суспільство очікує утвердження права і правового порядку – це насамперед, сфера діяльності державних інституцій, державних органів і посадових осіб, сфера здійснення владних повноважень державою та її органами, надання державою адміністративних послуг та ін. То ж, мова йде про адміністративно-правову сферу, до якої громадяни і суспільство є дуже чутливими, а в наш час – і надзвичайно вимогливими. Надійність забезпечення прав і свобод громадян, гарантування взаємної відповідальності державної влади і особи стає важливою константою сучасного правового розвитку. Суспільно-правова ситуація в Україні у контексті поширення епідемії COVID-19 свідчить про необхідність першочергового здійснення суб'єктами влади і інституціями громадянського суспільства додаткових зусиль з метою забезпечення належного правового порядку у тих сферах життєдіяльності соціуму, які пов'язані з дотриманням правил громадської поведінки, що мають стримувати і попереджувати розповсюдження хвороби. Зазначене актуалізує проблематику забезпечення, передусім адміністративного правового порядку, як такого устрою суспільного і правового життя, що встановлюється корпусом адміністративно-правових норм і приписів. Відтак, забезпечення правового порядку у цій царині виявляється актуальною, і соціально значущою проблемою, яка вимагає доктринального вивчення і практичного вирішення. Адміністративно-правовий порядок в Україні вимагає концептуального осмислення у координатах верховенства права

і правової законності, що здатне відкрити новий потенціал його зміцнення і розвитку.

Рівень дослідження теми у вітчизняній юриспруденції характеризується, з одного боку, певним накопиченням загальнотеоретичних розробок правового порядку, і їх поступовим скеровуванням у прикладну сферу. У вітчизняній загальнотеоретичній юриспруденції завдяки активній дослідницькій діяльності когорти вчених (А.Ф.Крижановський, Т.С.Подорожна, Н.В.Атаманова, Н.Б.Арабаджи, Ю.М. Крисюк, Н.О. Панаріна, О.А.Пучков, Д.А.Радзілевич та ін.) за останні 15 років здійснено суттєвий інтелектуальний прорив у створенні сучасної теорії правового порядку в Україні. Проте, проблематика адміністративно-правового порядку, попри безсумнівну її гостру актуальність, теоретичну і практичну значущість, поки що не отримала необхідного доктринального опрацювання ні на загальнотеоретичному, ні на прикладному рівні. Очевидно, що це визначається складністю дослідження цього явища, яке вимагає виходу за рамки загальнотеоретичної юриспруденції і застосування теоретичного та методологічного інструментаря сучасного адміністративного права.

Теоретичне і прикладне значення дослідження обраної теми полягає у спробі вироблення концептуальних теоретико-правових підходів до осмислення феномену адміністративного правового порядку, що уможливорює наступне вирішення проблематики нормативно-правового та інституційно-владного забезпечення правового порядку у системі адміністративно-правових відносин в українському суспільстві.

Метою роботи є висвітлення природи і інституціональних характеристик адміністративно-правового порядку в Україні.

Для досягнення поставленої мети у магістерській роботі необхідно було вирішувати наступні дослідницькі завдання:

- проаналізувати поняття та основні характеристики адміністративно-правового порядку;

- визначити місце адміністративно-правового порядку у системі правового впорядкування суспільної життєдіяльності;
- з'ясувати основні риси адміністративно-правового порядку в Україні в сучасних умовах;
- дослідити нормативно-правові засади адміністративно-правового порядку;
- охарактеризувати інституціональні засади адміністративно-правового порядку.

Об'єктом дослідження є правовий порядок у сучасному українському суспільстві у його різноманітних формах і проявах.

Предметом дослідження є адміністративно-правовий порядок в Україні.

Методи дослідження. Методологія магістерської роботи відображає масштабність і складність об'єкта і предмета дослідження, що і визначило вибір у якості основи досягнення наявної проблематики діалектичного методу. Поєднання загальнонаукових методів пізнання (аналіз, синтез, індукція, дедукція, порівняння та ін.) з методами некласичного пізнання (інституціональний, структурний, герменевтичний) та спеціальним інструментарієм юриспруденції (догматичний метод) уможливило формування теоретико-дослідницького комплексу, який, на думку автора, відповідає поставлених у магістерській роботі дослідницьких завдань. Враховуючи початковий рівень опанування проблематики адміністративно-правового порядку у вітчизняній юриспруденції, автором використовувався описовий метод характеристики досліджуваних явищ. Формально-юридичний (догматичний) метод уможливив аналіз законодавства (Конституції України, законів та підзаконних нормативно-правових актів), які регулюють адміністративно-правову сферу в Україні.

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, восьми підрозділів, висновків та списку використаних джерел.

Загальний обсяг роботи – 101 сторінки. Список використаних джерел містить 104 найменування.

За тематикою магістерської роботи опубліковано тези доповіді на науково-практичній конференції: Ковалеско Л.І. Про адміністративно-правовий порядок в Україні. Чинники розвитку юридичних наук у ХХІ столітті: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Дніпро, 6–7 листопада 2020 р. Дніпро: ГО «Правовий світ», 2020. С. 18 – 20.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВОВОГО ПОРЯДКУ

1.1. Правовий порядок як предмет загальнотеоретичного дискурсу (поняття, ознаки, визначення)

Подальший розвиток демократії в Україні, забезпечення прав і свобод громадян нерозривно пов'язані з подальшим ствердженням у всіх сферах суспільного життя принципу верховенства права, неухильним дотриманням вимог законів і підзаконних актів державними органами, посадовими особами, громадськими організаціями і громадянами, що формує надійний і усталений правовий порядок як у функціонуванні держави, так у життєдіяльності громадянського суспільства.

У сучасних працях із загальнотеоретичної юриспруденції правовий порядок визначається як стан (режим) правової упорядкованості (урегульованості і узгодженості) системи суспільних відносин, що складається в умовах реалізації правової законності. Інакше кажучи, правовий порядок - це атмосфера нормального правового життя, що встановлюється в результаті точного і повного здійснення вимог правових норм (прав, свобод, обов'язків, відповідальності) усіма суб'єктами права.

З позицій значущості правового порядку як для суспільства у цілому, так і для окремих особистостей принциповим є те, що правовий порядок інтегрує у собі найбільш важливі сторони правового життя, як динамічна система вбирає в себе усі впорядковані засади правового характеру[87 с. 454]. При цьому правовий порядок зберігає тісний зв'язок з ефективним функціонуванням політико-правових інституцій конкретної країни, з її правовою системою, рівнем правової культури

суспільства і розвиненістю структур громадянського суспільства. На думку А. Ф. Крижановського, правовий порядок у суспільстві функціонує як складний, поліструктурний та багаторівневий феномен, осягнення якого вимагає відповідних (адекватних його природі) наукових підходів, використання всього наявного в юриспруденції методологічного інструментарію і на цій основі – вироблення теоретичних і практичних новацій щодо покращення ситуації в правовій сфері [37, с.8].

Адміністративно-правовий порядок – це феномен, який має надзвичайно складну природу і, різнорівневу структуру, бо у ньому органічно поєднуються як загальнолюдські (порядок), суспільні (громадський порядок), так і правові риси і властивості (правовий порядок).

Адміністративно-правовий порядок має витоки з загального поняття порядку - форми зміцнення потрібних суспільству відносин, які забезпечуються як стабільні, і такі, що відповідають інтересам усього суспільства. Вони врегульовані різноманітними соціальними нормами - моралі, звичаїв, громадських організацій, права та інших. Адміністративно-правовий порядок є тісно пов'язаним і з громадським порядком як усталена у соціумі система стабільних відносин між членами суспільства, яка утвердилась як спосіб життя в результаті впливу всієї системи нормативного регулювання, що відображає ідеї соціальної справедливості.

У кожній державі, яка прагне бути правовою, всі структурні елементи правового порядку знаходяться у постійному тісному зв'язку, це зумовлює охорону цієї держави. Правопорядок знаходиться під захистом державних органів. Однак, не зважаючи на це «правовий порядок» посідає не одне з найвищих місць серед структурних елементів всієї правової системи. Але це не означає, що поняття «правового порядку» на законодавчому рівні є незначним для держави. Я вважаю навпаки, на мою думку правопорядок є ключовим механізмом в утворення якісного правомірного регулювання.

Адже правовий порядок має відповідати вимогам, у здійсненні яких важлива роль відводиться органам сучасної держави, одним із основних завдань яких є забезпечення порядку в країні та у суспільстві. Правовий порядок у сучасному світі є тим феноменом, який досить точно відбиває особливості суспільного і правового розвитку людської спільноти, причому вже не тільки у національному, внутрішньодержавному вимірі, але й у загальному світовому, тобто глобальному масштабі.

Адміністративно-правовий порядок, як складова частина громадського порядку, що охоплює собою всю систему суспільних відносин та складається в результаті втілення юридичних, моральних, етичних, релігійних та інших соціальних норм, отримує від нього всі характеристики, які притаманні усім цим сторонам суспільної регуляції.. У правовій державі всі елементи громадського порядку тісно взаємодіють між собою і знаходяться під його захистом, але тільки правопорядок охороняється спеціальними державними заходами. Інші елементи суспільного порядку забезпечуються своїми специфічними засобами впливу: силою громадської думки, моральним осудом та ін.

На цьому і ґрунтується схожість і відмінність адміністративно-правового порядку і громадського порядку. Громадський порядок і правовий порядок - близькі явища, які характеризуються організованістю і впорядкованістю громадських відносин. Але, на відміну від правового порядку, суспільний порядок утворюється під впливом не тільки правових, а й інших соціальних норм - норм моралі, звичаїв і т. Громадський порядок забезпечується переважно силою суспільного впливу. Складовою частиною громадського порядку є правовий порядок. Неможливо регламентувати і забезпечувати правовий порядок, не впливаючи на суспільний порядок, який тому нерідко підтримується примусовою силою держави.

Постановка питання про правовий порядок як об'єкт і предмет правоохорони з великою необхідністю передбачає, крім здійсненого у роботі осмислення правоохоронної системи як інфраструктурного утворення, ще й

з'ясування природи сучасного правового порядку, його ознак і характеристик, які мають бути певним орієнтиром у процесі правопорядковуючої діяльності правоохоронних інституцій.

Ефективність цієї діяльності є дуже затребуваною у українському суспільстві у сучасних умовах саме через те, що фактичний стан правового порядку неможливо визнати задовільним. До цього доєднується і те, що, з одного боку, правове забезпечення цієї сфери є недосконалим, діюче законодавство про правоохоронні органи, як уже спостерігалось раніше, містить прогалини і протиріччя, які знижують якість їхньої діяльності. А з іншого, кардинально ускладнені умови функціонування правоохорони гостро і доволі невідкладно вимагають якісно нового інструментарію, нових підходів і засобів.

Визначення поняття «правового порядку» має не тільки теоретичне значення, а й суттєве практичне, бо, по-перше, адекватне визначення правопорядку, його місце та значення необхідно для вирішення ряду проблем, по-друге, потрібне для врегулювання суспільної безпеки.

Скільки існує вчених у цій галузі стільки й існує різновидів поняття правового порядку, бо до сьогодні на державному рівні не має одного чіткого визначення, тому розглянемо найбільш вживані поняття цього терміну.

Наприклад, у літературі можна зустріти це поняття, як стан впорядкованих системних відносин, які регулюються правом та законністю, через те, що потреби та інтереси суспільства у відносинах з державою завжди вимагали чіткої стабільності, впорядкованості, забезпечення усіх правомірних дій. Виходячи з цього можна було б дійти такого висновку: правопорядок виражає правомірну поведінку кожного громадянина, при неухильному виконанні і повному здійсненні законів, правових актів. Наведемо приклади роздумів науковців щодо цього питання.

Але найважливіше – це нерозривний, органічний взаємозв'язок правового порядку, і такого його елемента, як адміністративно-правовий

порядок, з правом. «Правопорядок, – зазначає Ю. Оборотов, – виступає як смислове призначення права, яке досягається забезпеченням стабільності людського буття» [59, с. 6]. Аналізуючи це твердження, можна сказати, що право та правовий порядок мають дуже тісний взаємозв'язок, а отже, це є поштовхом для розвитку демократичного суспільства, для охорони громадських прав, потреб, свобод, інтересів та правомірного регулювання на державному рівні.

Як стверджував відомий соціолог права М. Вебер, лише там, де принципи правового порядку дотримуються і реалізуються, спираючись на переконаність у справедливості, де вони погоджені з діяльністю уряду, який у свою чергу, монополізував право на законотворчість і реалізацію влади, там можна вести мову про легальну і легітимну владу, яка стоїть на сторожі інтересів суспільства.

Для кращого розуміння дамо означення принципів правопорядку – це ознаки, з допомогою яких відбувається саме формування правопорядку і його функціонування. До переліку цих ознак найчастіше відносять такі принципи: конституційності, підконтрольності, справедливості, субординації, стійкості, правомірності, гарантованості.

При ефективному функціонуванні правопорядку досягається високий рівень розвитку у різних сферах діяльності, також це впливає на якість життя людей у державі. Для кожної країни правове регулювання стоїть на першому місці, адже від регулювання правових норм залежить цілісність усієї країни.

В умовах формування правового порядку мають приймати участь усі елементи правового регулювання такі як : норма права, правовідносини у суспільстві, законність, різного роду правові акти, які направлені на реалізацію юридичних прав. За допомогою цих елементів правопорядок досягає відповідного правового результату і стає тією правовою цінністю, яка визначає вартість самого права.

Законодавство з одного боку врегульовує правовий поряд, а з іншого викликає багато складних питань, які необхідно вирішувати та досліджувати

у теоретико-методологічному напрямку. У Конституції України поняття законності та правового порядку мають зв'язок не лише з існуванням певних юридичних норм, а й пов'язані з тим, як громадяни можуть користуватися своїми правами, та втілювати свої права для покращення їхнього життя.

Але не достатньо лише правильно їх розуміти, ще потрібно щоб вони були визначені у чинному законодавстві. Саме через це необхідно і розробляти нові ідеї, методи для реалізації проблем у правовій системі, потрібно удосконалювати та знаходити нові теорії, які б могли вдали підтвердити ці твердження, а також проводити дослідження і на практиці.

Також необхідно враховувати усі можливості нашого часу, новітні технології, які сприятимуть покращенню досліджень у даній сфері. Адже удосконалення юридичної системи в цілому може відбутися за участі удосконалених питань у інших сферах.

Розглядаючи поняття правового порядку через призму позицій учених у юридичній літературі, потрібно акцентувати увагу на тому, що це визначення є не тільки сукупністю правових норм. З цього приводу доречно підкреслюють учені «Правопорядок – це не просто норми права, а норми права в їх реалізації разом із конкретними правами, обов'язками, сукупністю правовідносин, які відповідають нормам права» [95, с.129].

Юридичний зміст правопорядку включає в себе реалізованість права і правової законності, також систему правових відносин і зв'язків між суб'єктами правопорядку, яка виражається в узгодженості суб'єктивних прав і юридичних обов'язків і їх реалізації. Стан урегульованості і впорядкованості правових процесів, відносин, зв'язків-характеризує юридичний зміст правопорядку.

Характеристика правопорядку виявляє свою універсальність у наступних положеннях:

- перш за все, це необхідність у послідовності та організованості важливих сфер суспільного життя;

- категорія правовий порядок є сумісною майже з усіма типами правового розуміння;
- правовий порядок, і така його частина, як адміністративно-правовий порядок, є вираженням і формою буття права у соціальному житті;
- правовий порядок, також - це державно-правове явище, яке формується під впливом юридичних засобів. Саме ця риса якнайбільше є властивою адміністративно-правовому порядку;
- правовий порядок - це явище, яке тісно пов'язане з правовою ідеологією, бо набуває своїх правових якостей та властивостей з правової теорії та юридичної практики;
- правовий порядок, на моє власне переконання відбиває споконвічне прагнення людини досягти своєї мети та цілей справедливими засобами, що цілком відповідає призначенню права;
- правовий порядок це цивілізована форма організації суспільного життя, яка здатна позбавляти її негативних впливів, таких як злочинність, правопорушення, беззаконня.

Саме словосполучення «правовий порядок» або «правопорядок» складається зі слів «право» і «порядок», які складають смислову основу і категорії «адміністративно-правовий порядок».

Право уявляє собою «порядок», який регулює відносини між окремими людьми у суспільстві. Воно є певною юридичною формою свободи, сукупністю норм які можуть як надавати, так і обмежувати зовнішню свободу осіб у їх взаємостосунках. Це наприклад, яскраво виявляється у процесах регулювання суспільних відносин у період пандемії корона вірусної хвороби COVID-19.

Порядок-це загальноприйнятне поняття, розуміння, що все відбувається за чітким планом, хронологією, злагодженість у всіх діях насамперед, все йде як було заплановано, організованість та дотримання чітких цілей, також сюди можна віднести належне розташування, дотримання законних норм,

відповідність всім поставленим вимогам, державний лад, суспільне взаєморозуміння, гармонія у своїх вчинках.

Правовий порядок може бути сформульований на базі правових норм, які виявляють державну волю. У разі їх відсутності або збереженні у неналежному виді, орієнтування людей у правовому соціумі не можливо у повній мірі. Але у великому переліку наукових праць, науковці не підтримують такого трактування, вони не вважають за правильність судження, що засобом систематизування суспільних взаємин виступають норми права.

Перша ознака правопорядку полягає в тому, що він так би мовити є правовим станом суспільних відносин у конкретний проміжок часу та за певних умов. Це краще зрозуміти на прикладі думок В. Сирих, який стверджує, що правопорядок як сукупність правовідносин, які виникають, змінюються або припиняються в суворій відповідності з чинними нормами права.

Він стверджує, що правопорядок – це фактичний результат дії принципу законності, вимоги держави, звернені до державних органів, посадових осіб, громадян та юридичних осіб неухильно дотримуватись і виконувати чинні закони та інші нормативні правові акти [92, с.227].

Наступна ознака правопорядку полягає в тому, що доречнішим буде сформулювати його поняття як розпорядження суспільними відносинами. Адже, на суспільні відносини впливають такі чинники як: право, модель, звичаї та ще багато різних аспектів.

Також можуть утворюватися такі суспільні порядки, які також будуть впливати на громадян, але вони не матимуть правового підґрунтя, це цілком підтверджується висловом О. Пучкова, який пише: «...в реальності правопорядок не існує в "чистому вигляді", у відриві від політичного, економічного та інших порядків» [71, с.75]. Також важливий висновок з цієї ознаки полягає в тому, що це поняття може мати, як правове так і не правове забарвлення.

Законність - це і правова категорія, і явище суспільного життя в державі. У ній, як у фокусі, концентруються і реалізуються ціннісні властивості права - нормативність, забезпечення сполучуваності соціальних та індивідуальних інтересів, взаємної відповідальності держави й особи[30]. Вона є режимом взаємно-суспільного та політичного життя під контролем держави і необхідна для забезпечення вільної реалізації прав громадян та правильного функціонування суспільства. У правовому контексті поняття «законність» розглядається як режим відповідності суспільних відносин при дотриманні усіх вимог права.

Основними ознаками законності є неухильне дотримання і виконання правових актів суб'єктами права; боротьба з правопорушенням; сто відсоткова відповідальність у разі правопорушення; домінування основної ідеї права; рівність всіх перед законом; недопущення свавілля. Якщо порівняти ознаки законності та правового порядку, то можна побачити певну відповідність.

Отже, бачимо, що правопорядок тісно пов'язаний з законністю, і вони являють собою правову основу і засіб нормальної діяльності державної влади. Це означає, що вони разом можуть впливати на суспільні відносини, поведінку, а деколи і на свідомість громадян.

На сьогодні, дослідження правового порядку пов'язані у поєднанні юридичної та соціально-правової характеристик. З цього приводу також має різні думки, наприклад, на думку, К. Поповича, правопорядок – є багатогранне правове та соціальне явище [64, с 26].

У свою чергу, С. Тарадонов вважає, що правовий порядок – це об'єктивно та суб'єктивно обумовлений стан соціального життя, який характеризується внутрішнім погодженням, урегульованістю системи правових відносин, заснованих на нормативних вимогах, принципах права та законності, а також на демократичних, гуманістичних та моральних вимогах, правах та обов'язках, свободі та відповідальності всіх суб'єктів права [93, с.78].

М. Кравчук пише: «Правовий порядок — режим правової впорядкованості — урегульованості й узгодженості системи суспільних відносин, що складаються в умовах реалізації законності» [36, с.198].

Правовий порядок у суспільстві функціонує як складний феномен, досягнення якого вимагає відповідних наукових підходів, використання всього наявного в юриспруденції методологічного інструментарію і на цій основі — вироблення теоретичних і практичних новацій щодо покращення ситуації в правовій сфері[9].

Правопорядок, - стверджує В.М.Казаков, - не тільки і не стільки встановлений режим правового життя, скільки основа суспільної життєдіяльності людей; правомірна поведінка - не тільки відповідь на правові приписи, але й переважно спосіб виявлення соціальної активності людини. Правопорядок і правомірна поведінка - кінцевий результат, підсумок дії права і всієї системи соціальних умов, чинників, причин, закономірностей. Але одночасно правопорядок і правомірна поведінка - і умова дії права. І якщо умовою дії права є те, що нас не влаштовує (віджило, радянське), але ми хочемо підсумку, якому поки немає підстав, то необхідні нові наукові основи вирішення проблеми правопорядку[30, с.48].

З іншого боку, правопорядок можна розглядати як психологічні моделі, але в цьому випадку буде втрачатись юридична складова і це буде суперечити більшості думок вчених у цій сфері. Але важливо виділяти суспільні, соціальні якості правового регулювання у суспільному житті, навіть якщо спиратись на психологічну модель.

Правопорядок у сфері національної безпеки є результатом масово-стихійної соціальної активності людей або соціальних практик окремих груп суспільства. підсумовуючи, адміністративне право як самостійна галузь права характеризується високою мобільністю та комплексним характером, посідає особливе місце в правовій системі та відрізняється від інших галузей предметом і методом правового регулювання, і якщо раніше адміністративне право традиційно розглядалося як система норм, спрямована на

врегулювання відносин у галузі державного управління, то на сьогоднішній день її роль і призначення істотно змінилися.

У разі відсутності правового порядку, відбувається руйнівний вплив на суспільство, на функціонування держави, на захист прав і свобод громадян, це може спричинити до розшарування суспільства, також до свавілля як з боку громадян так і з боку органів влади, низькій діяльності правозастосовних органів, неправомірній поведінці.

Правовий порядок регулюється у правоохоронній системі правоохоронними органами. Правоохоронна система-це сукупність державно-правових засобів, методів і гарантій, які забезпечують захищеність людини від протиправних порушень, яка поєднує наступні складові: цілі і об'єкти правоохоронної діяльності. Проблема визначення правоохоронної системи та пов'язаних з нею понять ускладнюється і тим, що ці поняття не охарактеризовані у діючому законодавстві, як не визначено чітко перелік органів, які відносяться до правоохоронних. Разом з тим, ці поняття досить часто використовуються у законах і підзаконних нормативно-правових актах та відомих нормативах.

Правоохоронні органи – це державні установи діяльність яких спрямована на захист національної безпеки, забезпечення стану законності й правопорядку, захист прав, свобод та інтересів громадян, суспільства і держави та на реалізацію інших законодавчо визначених функцій держави.

На думку І. Катеринчука, цілі діяльності правоохоронних органів мають детермінувати мету інформаційного забезпечення діяльності останніх. При цьому такі цілі мають розглядатися системно, генеральною метою за таких умов виступає мета діяльності правоохоронних органів, а мета інформаційного забезпечення є похідною від неї і підтримуючою за своєю сутністю[31, с.23].

Тому, можна зробити підсумок, що правовий порядок забезпечує охорону людини як від свавілля державних органів та самої держави так і від неправомірних дій інших суб'єктів суспільства.

За всю історію людства було чи мало спроб дати визначення та максимально розкрити сутність поняття правоохоронного порядку. Це питання підіймалось ще в античні часи. І вже там вважали правовий порядок як складову частину не тільки суспільних відносин, але й як складову державної влади. Також це поняття досліджувалось митцями Греції, Риму і всі вони вважали, що закон –це певний порядок, що без нього люди не можуть відрізнятись від диких звірів.

Великий внесок у формування поняття «правового порядку» принесла теорія «чистого права» Г. Кельзена. У своїй теорії він відкидає усі політичні ідеології, щоб спромогтись розкрити суть самої юриспруденції, яка постійно розчиняється на тлі політично-правових роздумів. Він зі своєю «школою» однодумців вивільняв чисте значення права та ніс його протягом своїх праць.

В цій науковій діяльності він чітко дає зрозуміти, що боротьба йде між питанням співвідношення правознавства до політики, про чітке відгалуження одного поняття від іншого. Так само він вважав і про правовий порядок- це є та окрема одиниця, яка має своє почесне місце у функціонуванні держави[101,с. 274].

Вперше, у філософсько-правовому тлумаченні правопорядок було визначено Ф. Брокгаузом та І. Єфроном наступним чином: « Правопорядок – такий порядок управління державою, при якому всякий акт адміністративної і судової влади повинен мати підставу в законі.

Там, де законодавча влада відокремлена від виконавчої та судової, органи останніх цілком підпорядковані у своїй діяльності законові» [80].

Однак О. Васильєв вважає, що: «Правопорядок синтезує прояви права на рівні реальних суспільних зв'язків, слугує для узагальненого вираження взаємодії правовідносин, суб'єктивних прав та обов'язків, характеризуючи єдиний соціальний план їх регулювального впливу на весь стан суспільного життя».

А саме він не підтримує позицію, та напрям думок багатьох вчених, бо не розглядає його як державні процеси, не занурюється у проблеми

правопорядку, не вважає його складовою частиною права, а характеризує лише як процес прояву права у суспільних взаєминах.

Суттєвими вважаються праці радянської доби С. Алексєєва [5; 6] у своїх роботах він лише описує загальну картину проблем, які пов'язані з правопорядком, не беручи до уваги основні, першочергові, істотні аспекти. За часів цієї доби правопорядок вважався лише наслідком неухильного та жорсткого виконання підзаконних актів різними державними органами такими, громадськими або державними організаціями, також самих громадянам.

Проаналізувавши поняття за різних часів тепер можемо проаналізувати його роль у сучасних дослідженнях. На теперішній час прийняття його відносити як до загальнотеоретичної так і до окремої галузі юриспруденції. Багато науковців захищали дисертації на тему пов'язану з правовим порядком, серед них О. Скакун, О. Ушаков, Ю. Шемшученко, О. Ющик, А. Крижанівський.

Останній у 2009 році захистивши дисертацію на тему: «Правовий порядок суверенної України: становлення та тенденції розвитку» та видав монографію «Правовий порядок в Україні: витоки, концептуальні засади, інфраструктура» у якій одним із перших зміг дослідити правову природу правового порядку та його вплив на життя суспільства[38].

Цим питанням займаються не лише наші науковці, а й зарубіжні вчені. Наприклад, білоруські вчені мають перспективні наукові напрацювання, з них можна виділити О. Макарова [53]. Також можна виділити працю і російського вченого О. Воробйова.

У сьогоднішній час поняття правового поняття вже дуже часто використовується як у повсякденній так і у професійній діяльності. Його використовують вчені, законодавці, журналісти, депутати, політичні діячі та простий пересічний громадянин. Яскравим прикладом цього є опитування «п'ять питань від президента» на цьогорічних виборах, також усілякі

публічні виступи політиків, для дізнання думки громадян, насамперед, пов'язані з правовим порядком та його забезпеченням.

Гостро постає питання – який саме правовий порядок необхідний Україні – тоталітарний чи ліберальний, адміністративний або громадянський? Це питання зовсім не риторичне, бо за цими назвами – весь устрій правового життя суспільства, який самим безпосереднім чином впливає на різні сторони життєдіяльності громадян, їхніх спільнот і всього соціуму. До вирішення цієї проблеми в українському суспільстві ще немає однозначного відношення, як і у політичному середовищі, і навіть серед науковців.

Проте, в суспільстві не існує однієї певної думки, щодо розуміння цього поняття. Тут ми стикаємося з тим самим як і щодо думки вчених, скільки є громадян стільки думок ми і будемо мати щодо нашого конкретного поняття. Але все ж таки, усі громадяни мають спільну думку на рахунок того, що правовий порядок повинен бути у суспільстві і регулюватися державними органами влади.

Не зважаючи на те, що в Україні майже щодня приймаються нові правові акти, в яких зустрічається та використовується наше поняття, на законодавчому рівні правовий порядок не було розглянуто й дотепер. Можна вважати, що «правовий порядок» не є загальновизнаним поняттям, через проблему його дослідження у правовій системі.

Широкий спектр різних думок дуже часто може негативно впливати на вирішення проблеми, а переважно і зовсім заплутати та завести зовсім не в той бік. Це можна спостерігати впродовж розвитку усієї людської цивілізації. Тому, для забезпечення спокою громадян і необхідно встановлювати правові рамки. Також, у сучасному світі є неузгодження, які визивають ряд дискусій на тему правопорядку.

Тут можна навести у приклад думки А. Коваленка, який в основу визначення правопорядку кладе стійкий та узгоджений зв'язок правовідносин, заснованих на законності [3] та М. Александрова, який

вважав співвідношення правовідносин і правопорядку полягає в тому, що останній являє собою такий встановлюваний за допомогою забезпечення законності порядок у регульованих правом суспільних відносинах, за якого фактична поведінка учасників цих відносин строго й неухильно відповідає їх правам та обов'язкам» [3].

М. Александров вважав, що правопорядок за своїм сенсом не може уподібнювати «правові відносини», бо поведінка людей у суспільстві повинна розглядатись як певна значуща дія.

Але інтерес до визначення та дослідження у цій галузі не зникає, бо правопорядок не може виникнути сам по собі, а отже, розвиток цього поняття буде тривати ще багато років і може через декілька десятиліть ми все ж матимемо визнане на державному рівні одне затверджене поняття правового порядку в нашій державі. Отже, проаналізувавши багато поглядів, шляхів визначення та методів досліджень у різні часові періоди хочу висловити свою, щодо поняття «правового порядку» та навести приклад, який пов'язаний з Україною.

Сучасна Україна потерпає вже шість років від війни на Сході країни, великого напруження усіх інституційних та правових складових, які забезпечують функціонування в таких умовах соціального організму – економіки, політичної системи, воєнного блоку, правової сфери.

Важливий вплив на становлення правового порядку відбувається і комплексом проблем, які має вирішувати влада і суспільство для забезпечення необхідного у сучасних умовах рівня розвитку економіки. На жаль, правовий порядок, який є досить детермінованим такою ситуацією, у цих умовах поки-що не став тим предметом правничого дослідження, що проллє світло на цю важливу складову нашого суспільного життя.

На мою думку правовий порядок являє собою сукупність таких дій права, націлених на впорядкування суспільних відносин, для організованого функціонування суспільства, держави та взаємовідносин між ними.

І хоча його зв'язок «правового порядку» цілком доречний з поняттям «законності», все ж я більш схильна, до того, що ці два визначення є самостійними явищами, що відображають різні сфери правової системи, хоча і доповнюють один одну.

Без перебільшення він має не а би яку, а важливу роль в забезпеченні стійкості, обґрунтованості, постійності, у розвитку соціальних та соціально-правових відносин у суспільстві та державі.

1.2. Адміністративно-правовий порядок у доктринальних типологічних конструкціях

Процес швидкого розвитку українського суспільства, модернізації правової, економічної та соціальної систем вимагає розглянути вплив сторонніх чинників на український правопорядок, дослідити вплив. Встановлені Конституцією права і свободи громадян, їх реальність та гарантованість відтворюючи не тільки юридичний статус особи і суспільства, але й суть демократії в країні, та соціальні можливості закладені у суспільному ладі.

Взагалі права і свободи людини- це визначені не в повному обсязі юридично гарантовані можливості, за допомогою яких люди можуть користуватись соціальними благами.

З цього приводу О. Соколенко наголошує, що права і свободи людини та громадянина становлять не якийсь абстрактний зміст правової держави, а вимагають від неї розв'язання цілком конкретних завдань-визначення та забезпечення таких справ, свобод і законних інтересів. А таке забезпечення, у свою чергу, передбачає охорону та захист прав громадян.

Крім цього, забезпечення, а, відповідно, і захист прав та свобод людини і громадянина, є не просто окремим завданням правової держави, а її цільовою метою, генеральним напрямом діяльності, який має втілюватись в усіх сферах державного управління, зокрема щодо розширення кола прав і свобод людини і громадянина, вдосконалення змісту й характеру їх гарантій, у тому числі правових гарантій захисту[89]. У правовій системі кожної держави існує механізм правового забезпечення людини.

Проблеми загальнотеоретичних і типологічних особливостей залишаються питаннями недостатньо дослідженими. Аналіз основних типологічних аспектів та ознак необхідно розглядати скрізь правову призму українського права. Ці проблеми необхідно вирішувати на основі механізму типологічних ознак та їх закономірностей.

Кожна типологія є результатом процесу групування: сукупність об'єктів ділиться на кілька груп або типів за допомогою одного або декількох критеріїв. Елементи всередині групи повинні бути якомога ближчими, а відмінності між групами повинні бути якомога більш сильним. Побудовані підгрупи із спільними ознаками, які можуть бути описані і характеризуються певною сукупністю властивостей, називаються типами. Однак, на думку більшості вчених «типологія» та «класифікація» різняться між собою, основні відмінності було визначено С. Марковою-Мурашовою наступне:

- 1) типологія частіше застосовується до динамічних систем;
- 2) типологія переважно орієнтується на внутрішнє співвідношення ознак типологізованих об'єктів;

3) типологія не виключає того, що ступінь прояву будь-яких властивостей

робить проблематичним включення деякого об'єкта до даної і тільки до даної групи;

4) для типології в принципі допустимі порушення правил класифікації, а саме: виділені типи не повинні вичерпувати множину, що піддається групуванню; допустиме існування об'єктів, що належать одночасно до кількох типів [56, с. 170].

Проаналізувавши ці відмінності можна сформулювати основні висновки, щодо поняття «типологія»:

- Це такий вид поділу, в результаті якого утворюються типи цього поняття;
- Основна відмінність від класифікації- це характеристика отриманих груп;
- В основному використовується для роботи з емпіричними даними;
- За її допомоги утворюються велика кількість типів;
- Є невичерпною;
- Зазвичай використовується для більш детального опису характеристика певного досліджуваного явища.

Проте, є і певна обмеженість типологічного поділу, наприклад, типологія описує, але не пояснює, тому потрібно збирати додатковий матеріал, щоб виділити і прослідкувати закономірності або вона має за основу мету спростити певний тип значень які досліджуються.

Досліджуючи це питання, необхідно зазначити, що це визначення широко використовується у науці про адміністративне право та застосовується у його сферах. Само по собі поняття адміністративного права включає процес створення пріоритету правових умов для правового забезпечення інтересів, свобод та прав громадян.

Адміністративно-правовий порядок це механізми регулювання, за основу яких взято різні елементи держави, правових, юридичних,

економічних сфер. Проблема вивчення природи адміністративно-правового порядку держави в тому, що дуже мало є комплексних досліджень які б розглядали це питання.

Перш ніж перейти до визначення самого поняття адміністративно-правового порядку необхідно визначитися з термінологією поняття «адміністративно-правові відносини». Це поняття означає суспільні відносини у сфері державного регулювання, суб'єкти яких виступають носіями права та обов'язків, які підкоряються нормам адміністративного права, тобто визначеному правилу поведінки, яке встановлюється та охороняється державою.

Ці відносини характеризуються усіма правовими відносинами але мають деякі особливості:

- Складаються у сфері управління;
- Однією із сторін є орган виконавчої влади;
- Вимоги до дотримання правил адміністративно-правових норм;
- Виникають за згодою будь якого суб'єкта цього права.

Слід підкреслити те, що будь-які відносини у нашому суспільстві, підпадають під правовий вплив з боку держави. Це не є передумовою того, що держава прагне чинити тиск на процес розвитку суспільних відносин, а є лише спробою у рамках закону корегувати, виявляти, запобігати правопорушенням, за допомогою правил закріплених у правових нормах.

Як вважає І. Голосніченко, механізм адміністративно-правового регулювання-це сукупність адміністративно-правових засобів, за допомогою яких здійснюється вплив на відносини, що виникають у процесі реалізації державної виконавчої влади[20, с.115].

Однією з цих шляхів впливу є адміністративно-правовий порядок, саме завдяки йому здійснюється це правове регулювання щодо формування суспільних відносин. Результатом цього застосування є удосконалення управлінської діяльності держави і правовий захист прав громадян.

Адміністративно-правовий порядок виступає видове поняття правового порядку. Його можна розглядати як у широкому так і вузькому значенні. Так, у вузькому розумінні слід зазначити, що воно виступає у ролі сукупності адміністративно-правових засад, з допомогою яких і здійснюється це регулювання.

На відмінно, від вузького розуміння, у широкому слід визначати як сукупність правових елементів, які взаємопов'язані з творенням єдиної мети розвитку органів влади. У найбільш загальному вигляді слід розуміти систему найбільш потрібних засобів заходів, за допомогою яких органи влади виконують та дотримуються поставлених цілей та правового порядку.

Зазичай поняття «адміністративно-правового порядку» розглядають як взаємодію двох концепцій: адміністративного права та правового порядку. Це визначення забезпечує встановлення та підтримку цілей, напрямків, та розвитку державного управління. Отже, можемо побачити, що адміністративно-правовий порядок відрізняється від правового порядку тим, що він врегульований нормами адміністративного права.

Як зауважує Ю. Битяк, предмет адміністративного права становлять суспільні відносини, які виникають з метою реалізації і захисту прав громадян, створення нормальних умов для функціонування громадянського суспільства й держави. Такі відносини пов'язані з:

- 1) діяльністю органів виконавчої влади;
- 2) внутрішньо організаційною діяльністю інших державних органів, підприємств, установ, організацій;
- 3) управлінською діяльністю органів місцевого самоврядування;
- 4) здійсненням іншими недержавними суб'єктами повноважень органів виконавчої влади;
- 5) здійсненням правосуддя у формі адміністративного розгляду судових прав [2, с.347].

Головна ознака «адміністративно-правового правопорядку» полягає в тому, що передбачає наявність суб'єктів які наділені гарантованими

державою повноваженнями для визначення та слідкування за дотриманням адміністративно-правових норм. Наведемо приклади визначення декількох вчених та проаналізуємо їх бачення в цілому.

Уточнюючи це поняття «адміністративно-правового порядку» необхідно підкреслити, що це режим який встановлює порядок. Тільки пов'язаний з якоюсь конкретною сферою порядок може перетворюватись на відповідний правовий режим.

На думку В. Ласточкина, адміністративно-правовий режим – це сукупність правових установок та необхідних організаційних управлінських заходів, які забезпечують порядок реалізації окремими громадянами своїх прав і обов'язків, а також такий порядок діяльності державних органів та громадських формувань, який найбільш адекватно відповідає інтересам забезпечення безпеки та охорони громадського порядку на конкретній, строго визначеній ділянці державного управління [50, с.186].

За словами Ю. Дем'янчука, під адміністративно-правовим режимом слід розуміти специфічний порядок діяльності суб'єктів права в різних сферах суспільного життя, установлення й регулювання яких відбувається за допомогою спеціальних правових засобів [23, 306].

Характеризуючи поняття «адміністративно-правовий режим» у французькому праві, Ж. Ведель вказував на чотири принципи, на яких базується такий режим, зокрема:

1) принцип поділу адміністративних і судових властей, який визначає коло питань, що не входять в юрисдикцію загального суду, межі юрисдикції адміністративного суду і сферу застосування адміністративного права з застереженням про наявність прогалин в юрисдикції;

2) принцип особливого режиму адміністративних актів, відповідно до якого адміністрація має право прийняття виконавчих рішень, тобто видання в односторонньому порядку нормативних актів, що породжують правові наслідки без згоди приватних осіб, на яких вони покладають обов'язки. З

іншого боку, адміністрація володіє особливими прерогативами при укладанні контрактів, підлеглих дії адміністративного режиму;

3) принцип законності, який зобов'язує адміністрацію поважати право;

4) принцип відповідальності публічної влади, в силу якої публічні юридичні особи повинні відшкодовувати збитки, завдані або з їхньої вини, що обумовило збиток, або в силу інших причин [13, с.452].

У цих режимів є своєрідна специфіка, яка виникає:

- У злагодженості між правами та обов'язками громадян;
- Під час їх реалізації.

Дуже влучним є описання характеристики адміністративно-правових режимів яке запропонував Н. Румянцев:

- Визначена спеціальними нормами права поведінка фізичних, посадових та юридичних осіб;
- Вимушена докладна регламентація діяльності державних органів та громадських об'єднань;
- Тимчасове уведення деяких додаткових правил або вилучення із загальнообов'язкових правових норм певних приписів;
- Встановлення особливого контролю за належним додержанням правопорядку у сфері дії спеціального режиму та уведення деяких обмежувальних заходів [85, с14].

Адміністративно-правові режими мають попереджувати або запобігати протиправній діяльності, правопорушення, для забезпечення та досягнення правової та державної безпеки, а отже вони можуть встановлюватись лише законом. Також можна сказати, що ці режими є правилами, сукупністю дій та правами для підтримки громадської безпеки.

Ще одним прикладом може слугувати державна служба, що виступає як адміністративно-правовий режим, який спеціально й всебічно охоплює трудову діяльність державних службовців, та пронизує собою всі структури і органи усіх гілок державної влади.

Прикладом адміністративно-правових режимів може слугувати режим безпеки дорожнього руху, який є достатньо визначеним і персоніфікованим та виступає у досить конкретній нормативно-правовій формі.

За Указом президента України можуть вводиться відповідні уточнення при реалізації адміністративно-правового режиму, наприклад, режим надзвичайного стану:

- Визначення обставин, які стали підставою для впровадження цього режиму;
- Обґрунтування необхідності введення режиму;
- Описання кордонів на якій він буде діяти;
- Виділення ресурсів на його забезпечення;
- Перелік необхідних дій;
- Перелік тимчасових правових обмежень;
- Призначення органів відповідальних за дотриманням правил режиму;
- Час набрання чинності;
- Строк дії.

Виходячи з цього можна зробити висновок, що адміністративно-правовий режим-це особливий порядок державного впливу для всієї системи державних органів, вимоги яких стосуються реалізації прав та свобод. Ці режими не тільки можуть впливати на права людей, але й обмежувати їх у певній мірі.

Адміністративно-правовий порядок має методи державного управління, які мають на своїй меті цілеспрямований вплив органів виконавчої влади. До особливостей адміністративно-правових методів слід віднести :

- Ці методи не можуть бути неадміністративними;
- Має управлінський вплив;
- Використовуються суб'єктами держави;
- Виражають керівний вплив;
- Є державними нормами органів управління;

- Юридична сила методів знаходиться у межах їх юрисдикції;
- Реалізуються у функціях державного управління.
- Застосування в управлінській сфері управлінської діяльності;
- Забезпечення публічних інтересів;

Всі елементи цього поняття можуть поширюватись у різні сфери діяльності та структури без винятку, для подальшого їх упорядкування. Сам факт загальнообов'язковості цього порядку і його вираження у формі адміністративно-правового порядку має складне правове регулювання відповідних суспільних відносин. При цьому визначальною думкою треба вважати підвищення рівня нормативно-правових актів, які регулюють конкретні види адміністративно-правового порядку.

Необхідність адміністративно-правового регулювання полягає в тому, щоб встановити правові реалізаційні форми. Правове регулювання інформаційних відносин становить теоретичну та практичну основу діяльності органів державної влади, які залучені до процесу адміністративно-правового регулювання у сфері масової інформації в Україні. Однак важливим завданням є визначення змісту цього процесу, семантичних характеристик адміністративно-правового регулювання у сфері масової інформації в Україні. У найбільш загальному вигляді під правовим регулюванням розуміють здійснюваний усією системою адміністративно-правових засобів вплив суб'єктів публічної адміністрації на суспільні відносини з метою їх упорядкування, закріплення, охорони та розвитку.

Основними ознаками адміністративно-правового регулювання:

- Має державно-владний характер;
- Має певні ознаки соціального регулювання;
- Має конкретний спрямований характер;
- Здійснюється за допомогою правових засобів;
- Гарантує виконання прав;
- Проявляється у діях правоохоронних органів;
- Має динамічний характер;

- Проявляється у нормативних актах.

Проблема визначення адміністративно-правового регулювання інформаційного забезпечення діяльності органів прокуратури є більш дослідженою.

Так, на думку, П. Литовченко зазначає, що адміністративно-правове регулювання – це цілеспрямований вплив норм адміністративного права на суспільні відносини, з метою забезпечення за допомогою адміністративно-правових засобів прав, свобод і публічних законних інтересів фізичних та юридичних осіб, нормального функціонування громадянського суспільства та держави[51, с.134].

На мою думку, адміністративно-правове регулювання потрібно визначати через діяльність органів прокуратури, які запобігають у правопорушеннях, корупції, нагляд за дотриманням законодавства. А отже, адміністративно-правовий порядок можна вважати системою адміністративно-правових норм законодавства, діяльність яких виражається через органи влади.

1.3. Експлікація адміністративно-правового порядку

Адміністративні правовідносини становлять собою один із найбільших за обсягом і один із найважливіших за значущістю масивів суспільних відносин, правовий порядок у котрих сам по собі є соціальною і правовою цінністю. Немає сумнівів і щодо потужного впливу правопорядку в цій царині на правову впорядкованість у інших правових інститутах, галузях права і правових блоках (спільностях). Очевидно, саме ці обставини стимулювали активні дослідження проблематики правопорядку правниками адміністративного фаху, що свого часу складало впливовий емпіричний зріз юриспруденції у формуванні вітчизняної доктрини правового порядку. У сучасній же ситуації дослідження правопорядку у сфері адміністративних

відносин здатні сприяти становленню загальної теорії правового порядку, з одного боку, та його покращенню на галузевому рівні – з іншого[37, с.240].

У правовій сфері не має достатньо публікацій та методичних праць на тему адміністративно-правового порядку. Воно є не визначеним, недопрацьованим, немає теоретичного багажу практичних новацій, які б змогли відкрити завісу до його розуміння. Саме через це, фахівці різних галузей права намагаються дослідити його як складову частину інших питань.

Адміністративно-правові відносини є одними з найважливіших відносин, у яких правопорядок відіграє значущу роль. Тому, розглянемо тлумачення цього поняття більш детально. Адміністративні правовідносини врегульовані нормами права, мають свій зміст, об'єкт та суб'єкт своїх правовідносин.

Як зазначає колектив вчених чолі з В. Галуцько, об'єктом адміністративних правовідносин може бути все те, що служить задоволенню публічних інтересів, в тому числі права людини, серед яких і право на освіту[17, с.163].

Під суб'єктом адміністративних правовідносин зазвичай розуміють його учасників адміністративно-правових відносин, які мають суб'єктивні права та юридичні обов'язки, та які у цей же момент наділені своєрідними юридичними властивостями. Основною характеристикою цих відносин є те, що їх представляє орган адміністрації.

Зміст адміністративно-правових відносин – це сукупність суб'єктивних публічних прав та юридичних обов'язків суб'єктів адміністративного права, коли кожному суб'єктивному праву одного суб'єкта адміністративно-правових відносин відповідає (кореспондується) юридичний обов'язок іншого суб'єкта, і навпаки.

Також вчений, С. Алексєєв підкреслював, що зміст правовідносин можна поділити на юридичний та матеріальний. Юридичний зміст – це суб'єктивні юридичні права та суб'єктивні юридичні обов'язки, що

відображають специфіку суспільних правовідносин, що врегульовані нормами права. Матеріальний зміст науковець розглядає як фактичну поведінку: уповноважений може, а зобов'язаний змушений здійснювати (дозволена поведінка уповноваженого та необхідна поведінка зобов'язаного) [5, с.294].

Т. Коломоєць вважає, що найбільш важливими характерними рисами адміністративних правовідносин з організації громадського контролю є такі:

- 1) реалізація через тісний взаємозв'язок із громадськістю;
- 2) зв'язок із захистом та реалізацією прав і свобод громадян, завданням та узгодженням соціальних потреб та інтересів населення [34, с.37].

З його думкою важко не погодитись, адже таке бачення характеристичних рис адміністративних правовідносин є цілком доречним і показує зв'язок з правовим порядком, можна припустити, що за основу цього визначення лягли дослідження у практичних засадах їх реалізації.

Вчений намагався більш точно підкреслив значення цих правовідносин, вказавши водночас і на їхню недосконалу юридичну силу. Але ця класифікація не повною мірою охоплює характерні риси цих правовідносин з організації контролю, до них можна б було віднести ще такі риси:

- Перш за все, що суб'єкт виступає у якості громадської думки, а не держави;
- Вони не можуть миттєво впливати на діяльність об'єктів;
- Відносини у більшості випадків не мають юридичного характеру.

Найбільш доречним, було б виділити такі характерні риси, які будуть яскраво виражати специфіку правовідносин на основі ознак цього явища. Отже, адміністративні правовідносини:

- Є особливим різновид адміністративних правовідносин;
- Вони мають правову базу;
- Мають свій характер виникнення, змін;
- У них відсутній державний примус при реалізації їх правовідносин;

- Стадії розвитку мають свій унікальний динамічний характер;

Беручи до уваги вищезазначену думку, можна цілком погодитись з С. Алфьоровим, про те, що адміністративно-правові відносини, маючи ознаки, притаманні всім правовідносинам, разом із тим відрізняються від них принциповими особливостями, що відображають специфіку виконавчо-розпорядчої діяльності [7, с.134].

Прикладом адміністративно-правових відносин можуть слугувати такі статті Конституції України, як ч. 3 ст., ч. 2 ст. 55, ч. 1 ст. 85, ст. 150, ст. 151 та ін. У далекому 2001 р. було поставлено конкретні завдання та визначено заходи щодо покращення діяльності та організації органів державного управління. Необхідно було досягти максимального рівня прозорості та відкритості, для громадського розуміння, правильного сприйняття, а звідси впливає чинне забезпечення громадського правопорядку.

Правовідносини можуть виникати, змінюватись та припинятись у відповідності до окремих правових норм, які вже у свою чергу впливають на поведінку людей та в цілому можуть реалізовуватись за її рахунок. У галузі адміністративного права, прийнято вважати, що підставою для виникнення, зміни або припинення адміністративно-правових відносин є певні юридичні факти. Такими юридичними фактами є дії й події. Дії – це юридичні факти, які є результатом активного волевиявлення людей.

У цьому випадку дією можуть слугувати місцеві вибори. Адже вони проводяться для того, щоб громадськість змогла за результатами свого волевиявлення скорегувати певну частину діяльності державних органів. У нашій країні вибір не завжди може вплинути на процес організації діяльності, через високий відсоток корупційних схем та діяльність можновладців, але необхідно намагатися зробити внесок у правову структуру.

Адже, самі по собі, адміністративні правовідносини мають поетапний розвиток, це можна побачити відокремивши три послідовні етапи, у межах яких здійснюється контроль:

- Отримання інформаційної діяльності певного органу влади чи місцевого самоврядування;
- Аналіз та оцінка отриманої інформації;
- Миттєве реагування на порушення законодавства з метою забезпечення гарантій прав і свобод у ньому.

Правопорядок являє собою правову та соціальну цінність, саме це і викликало зацікавленість щодо розгляду цієї проблематики у науковців. Вони прагнуть показати та довести приналежність правового порядку до адміністративної царини, інших галузей права. Необхідно підкреслити те, що дослідження правопорядку на сьогодні можуть посприяти визначенню його основної загально-теоретичної частини, а також удосконалити його галузевому значенні.

На сьогодні, розвиток цієї проблематики у сучасному правознавстві зрушив з мертвої точки, прикладом того може слугувати те, що в сучасному столітті сприйняття понять доволі часто змінюються, ще більше виникає конфліктів як між громадянами, так і між держави саме це, і викликає необхідність у тому, щоб посилювати контроль за дотриманням правових актів, норм права, удосконалення правової системи в цілому, пошук нових методів реалізації та дотримання суспільного правопорядку, а отже, і адміністративного правопорядку, оскільки вони є доповненням один іншого.

Можна виділити теоретичні та практичні проблеми щодо зрозуміння поняття адміністративно-правового порядку. Так для теоретичних матимемо, пошук та використання нових підходів розуміння та визначення сутності праворозуміння, а для практичних маємо, аналіз природного змісту правовідносин в адміністративно-правовій сфері.

На моє переконання держава повинна контролювати як соціальну так і економічну політику, бо це є необхідністю у тому, щоб активно приймати, корегувати, а також, втручатися в життя суспільства для його вдосконалення.

Тому буде доречно підкреслити таку думку, «Правопорядок і законність, – стверджують Ю. Аврутин, В. Кікоть та І. Сидорук, – виникають

там і тоді, де і коли державна влада в них зацікавлена. Саме влада встановлює і підтримує правовий порядок, охороняє від порушень, а в необхідних випадках і захищає» [1, с.4].

Але для України властиві й інші правові ознаки, які закріплені у Конституції:

- Відповідність держави і громадян;
- Визначення прав і свобод;
- Поділ влади на судову, законодавчу та виконавчу;
- Форма правління демократична.

Прикладом, може слугувати ст. 19 Конституції України. У ній мова йдеться про те, що жоден не може бути змушений робити що небудь не передбачене законодавством, а органи влади повинні діяти лише у своїй юрисдикції та в межах закону.

Основну увагу акцентовано на тому, що правопорядок як певний стан врегульованих правом суспільних відносин характеризується реальним рівнем законності, забезпеченістю та реалізацією суб'єктивних прав, дотриманням юридичних обов'язків усіма громадянами, органами і організаціями [80].

Стверджується, що законність і правопорядок є необхідними умовами і засобами максимально повного забезпечення прав і свобод громадян, а заснований на праві та законності правопорядок є обов'язковим елементом правової держави. Це дає змогу стверджувати, що одними з важливих ознак у правовій державі є правопорядок та законність. Правова культура має суттєвий вплив, а це у свою чергу вдало підкреслює рівень освіти та культури у суспільстві.

На думку А. Крижанівського, правопорядок завжди пов'язаний з певною людською спільнотою і легалізованою в ній суверенною владою, які існують на певному територіальному просторі в межах визнаних державних кордонів.

А тому підставою для вирізнення національного правопорядку є організована у межах суверенної держави та її суспільно-просторового буття людська спільнота, яка здійснює свою життєдіяльність на основі права і створює для забезпечення у своєму суспільно-територіальному середовищі відповідні владні інституції для забезпечення правопорядку [39, с.63]. Важко не погодитись з цією думкою, адже для того, щоб правопорядку стати складовою правоохоронної діяльності влади, то йому необхідно бути впорядкованим та бути повністю регламентованим у правовій сфері.

У науці адміністративного права заведено розмежовувати поняття суспільного порядку у широкому і в вузькому сенсі. При цьому під суспільним порядком у широкому сенсі розуміється сукупність всіх соціальних зв'язків і відносин, які утворюються під впливом всіх соціальних норм, на відміну від правопорядку, який включає тільки відносини, що врегульовані нормами права. З цього випливає, що суспільний порядок, як більш широка категорія, містить у собі і правопорядок. Отже, суспільний порядок інтерпретується як соціальна категорія, яка охоплює систему (стан) вольових, ідеологічних суспільних відносин, які визначаються «економічним базисом» і характеризуються відповідністю поведінки їхніх учасників пануючим у суспільстві соціальним нормам – правовим і неправовим. Причому в коло «суспільних» відносин включаються тільки соціально значущі суспільні відносини.

Формування правової системи України відбувається у доволі складних соціально-економічних умовах, на які діють багато чинників, які забезпечуватимуть правопорядок. Важливими елементами у такій системі виступають суб'єкти права, правосвідомість учасників правовідносин, які, на жаль, сьогодні є недостатньо високими.

Звідси можна зробити висновок, що у будь-якому виді розгляду цього питання ми будемо зіштовхуватись з тим, що процес правового розуміння поєднує у собі такі поняття як законність, правопорядок та вплив держави.

Держава повинна містити характеристику інституту публічної влади, законодавця, правового застосування, правозахисника, організатора, а головне – гаранта режиму законності і правопорядку. Загальновизнано, що правопорядок, законність є взаємозалежними. Адже правопорядок – це законність у дії у разі правомірної поведінки, а законність є засобом встановлення правопорядку.

Завдяки демократичним механізмам, ми можемо впливати та змінювати нормативно-правову основу у суспільстві та показувати приналежність законності у цьому. З цього приводу дуже вдалим є вислів, О. Скакун, яка робить висновок, що правопорядок є реальне, повне і послідовне здійснення всіх вимог законності, принципів права, насамперед реальне і повне забезпечення прав людини [87, с.529].

Законність доволі часто розглядається в теорії права як державно-правовий режим, сутність якого полягає в невідкладному виконанні правових приписів, правових актів.

На сьогодні розуміння сучасного права, суспільних відносин, самоорганізація їх поведінки, дотримання правил та нормативно-правових актів, мають значущу роль й місце у правовому житті. Зазвичай забезпечення правопорядку владою, у більшості випадків, відповідає її вподобанням, щодо втілення моделі правопорядку у суспільстві. Це призводить до конфліктів інтересів у суспільстві, тому доцільно стверджувати, що основним джерелом, для користування правопорядком виступає саме суспільство, а владу тут виступає у якості представника, який виконує функції з цього правового забезпечення.

Ще однією методологічною проблемою у визначенні адміністративного правопорядку є: його співвідношення із суспільним і громадським порядком. У юридичній практиці, правопорядок використовується у співвідношенні з громадським порядком. Громадський порядок забезпечується за допомогою різноманітної діяльності органів державної влади, яка реалізується за типами, методами, формами та способами охорони громадського правопорядку.

Важливо підкреслити, що все більше, і більше правопорушень відбувається у місцях громадського порядку, а це у свою чергу безпосередньо може впливає на стан громадської безпеки у двох напрямках.

По-перше, правопорушення у громадських місцях викликають психічний тиск на інших громадян, а також на їх емоційний спокій.

По-друге, вони можуть спонукати інших громадян на їх вчинення, а це у подальшому призведе до масових правопорушень, страйків. Саме через це законодавство України, вважає, що має впливати на правову оцінку і юридичні наслідки правопорушень, аби запобігти їм.

Адміністративний порядок у розумінні І. Даньшина – це порядок у суспільних відносинах, які складаються у процесі свідомого і добровільного дотримання громадянами встановлених у нормах права та інших нормах неюридичного характеру правил поведінки у сфері спілкування і тим самим забезпечуючи злагоджене і стійке життя людей у розвиненому суспільстві[22, с.178].

Життя соціуму поза цим порядком неможливе: стихійні лиха, війни, епідемії, революції, економічний занепад, масові заворушення чи високий рівень злочинності порушують саме соціальний порядок як політико-правову категорію і здатні піддати струсам державу і суспільство. Також можна сказати, що суспільний порядок охоплює всі сфери суспільних відносин і має правовий характер.

Останньою проблемою виступає співвідношення та зв'язок законності і правопорядку, адже він необхідний для правильного розуміння адміністративно-правового порядку.

Сьогодні ж є всі підстави вважати, що правопорядок не є наслідком законності, а саме навпаки – законність виступає результатом правового порядку[48]. Правовий порядок, ґрунтований у суспільній життєдіяльності, є передумовою законності в діяльності держави, також є правовою умовою, яка спонукає державу до виконання і дотримання законодавства.

Законність зазвичай розглядається у якості державного режиму, за допомогою якого, зазвичай, задовольняється виконання усіх юридичних норм у суспільстві та державі. І вона у будь-якому разі залишиться визначеною як суворе дотримання законів та правових актів.

Наостанок слід також зауважити, що надійний, справедливий, дійсно правовий порядок у адміністративно-правовій сфері і може бути забезпечений саме за умови правової законності, передусім у всіх напрямках діяльності держави, державних органів, посадових осіб. І в такому розумінні адміністративний правопорядок вже може виявляти себе як певною мірою і результат право-законності.

Висновки до 1 розділу

У юридичній науці немає єдиного та усталеного підходу та системного, довершеного обґрунтування адміністративно-правового порядку, його складної, різнорівневої та багатoelementної структури, а також механізму функціонування у сучасному суспільстві.

Здійснивши аналіз, можна стверджувати, що такі важливі ознаки держави як правопорядок і правова законність виявляють себе і у інституціоналізації адміністративно-правового порядку.

Адміністративно-правовий порядок виступає своєрідною «соціально-правовою формою» реалізації суб'єктивних прав і виконання обов'язків учасниками адміністративних правовідносин, і при цьому суб'єкти цих відносин мають неухильно дотримуватись приписів у законах і пізаконних нормативно-правових актах держави, які регулюють адміністративно-правову сферу життєдіяльності суспільства.

Адміністративно-правовий порядок, з одного боку, є частиною громадського порядку, але усталюється у результаті регулятивної дії не всіх соціальних норм, а тільки норм (переважно) адміністративного права. Отже,

адміністративно-правовий порядок правопорядок - це частина цілісного правового порядку, який утворюється підсистемою суспільних відносин, врегульованих нормами адміністративного права. Це така ж реальність, як всякі фактичні відносини, що існують у суспільстві. Тому адміністративно-правовий порядок знаходиться під захистом закону, підтримується як один із важливих компонентів правового впорядкування суспільного буття, і тим самим «відтворюється» як певний режим життєдіяльності суспільства у адміністративно-правовій сфері.

Адміністративно-правовий порядок – це стан впорядкованості адміністративних суспільних відносин, який ґрунтується на праві і правовій законності. Це «заключний момент», результат здійснення правових норм і приписів правового характеру усіма суб'єктами адміністративного права (передусім, державними органами, посадовими особами, організаціями, і громадянами), що виявляє себе у правослухняній поведінці, яка належним чином реалізує вимоги діючого права.

РОЗДІЛ 2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ПОРЯДКУ В УКРАЇНІ

2.1. Законодавчі основи адміністративно-правового порядку

Як зазначається ученими, адміністративно-правові засоби забезпечення законності і правопорядку мають впливати із сутності принципу законності, спрямованих на гарантування принципу законності та змісту адміністративно-правових відносин [95, с.347]. З цього як наслідок виходить те, що адміністративно-правовий порядок має у якості підґрунтя Закони України, передусім Конституцію України. З цього витікає також тісний зв'язок адміністративно-правового порядку з правовою законністю. Законність - це і правова категорія, і явище суспільного життя в державі. У ній, як у фокусі, концентруються і реалізуються ціннісні властивості права - нормативність, забезпечення сполучуваності соціальних та індивідуальних інтересів, взаємної відповідальності держави й особи [19,с.12]. За допомогою законності правові приписи втілюються в життя, чим досягається впорядкованість суспільних відносин, нормальне функціонування державно-організованого суспільства. **Проте, законність у сучасному її розумінні може стати запорукою надійного та дійсно правового порядку за умови, що це правова законність (правозаконність).** Правозаконність – це абсолютний авторитет і верховенство чинного законодавства, що протиставлені довільним розпорядженням влади і виключають не тільки свавілля з боку уряду, а й саму можливість діяти в якихось ситуаціях на власний розсуд [69].

Сьогодні ж є всі підстави вважати, що правопорядок не є наслідком законності, а саме навпаки – законність виступає результатом правового порядку. Особливе значення це має у царині забезпечення адміністративного правового порядку, формування і підтримання якого вирішальною мірою залежить від якості правозначущих дій владних інституцій усіх рівнів – від найвищого до найнижчого, від ефективного функціонування правових засобів підтримання режиму право законності у діяльності державних органів усіх гілок влади.

У процесі перетворень суспільного життя та зміни державних інститутів у першу чергу постає таке питання про ідею становлення України в якості правової держави. Діяння держави забезпечує реалізацію сукупність принципів, які були засновані на визнанні людських пріоритетів, у чинному ставленні до тієї чи іншої особи, визнанні її цінностей у взаємних стосунках з правовою державою.

У сучасній практиці діяльності органів внутрішніх справ означає, що основною умовою дотримання гідного суспільного порядку та безпеки на всій території держави, необхідно також враховувати певні місцеві особливості, організація та регулювання способів забезпечення правового порядку, отримання інформації та розпорядження неї.

Як наслідок, діюче законодавство України про адміністративну відповідальність є неефективним у забезпеченні прав і свобод громадян, у підтриманні громадського порядку та нездатне забезпечити законність на належному рівні через свою нестабільність у разі внесення постійних змін та наявності дещо «розмитих», нечітких формулювань.

Так, стаття 155-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачає відповідальність за порушення порядку проведення розрахунків, але законодавець у жодній частині не визначає, в чому саме може виявитися таке порушення. Чи це буде невикористання електронних контрольно-касових апаратів, чи факт невидачі чека, чи ненадання оплаченої послуги або інші дії.

Розробка, щодо формування засад у системі органів внутрішніх справ, може відбуватися шляхом виокремлення основних складових виникнення, розвитку та регулювання управлінням як принципом правоохоронної діяльності у якості поліцейських, це свідчить, про те, що всі процеси які притаманні органам внутрішніх справ на пряму залежить від стану соціального управління в цій державі та які відтворюють напрями розвитку у суспільстві.

На сьогодні система правоохоронних органів у нашій країні перебуває в процесі змін своїх напрямків та покращення їх. Насамперед це залежить від організації та коректного функціонування системи органів у нашій країні в цілому. За допомогою реформування, можна звести систему правоохоронних органів у співвідношення з новітніми тенденціями, запозичити досвід зарубіжних країн, також можна це застосувати на шляху стандартизації правоохоронної діяльності.

Через це, особливість цього питання проявляється саме у застосуванні запозиченого досвіду, його функціонування та шляхи використання які сприятимуть розвитку та формуванню системи правоохоронних органів в Україні, при цьому необхідно врахувати національні особливості, певного значення на тлі сьогоднішніх зовнішньо-політичних та внутрішньо-політичних проблем. Всі ці заходи вдосконалення, реформування та інші повинні бути спрямовані лише на систему правоохоронних органів, а не впливати частково, ще й на інші правові галузі України.

На відміну від інших систем державних органів, система правоохоронних органів не має традиційної організаційної побудови, як, наприклад, система органів виконавчої влади, а являє собою цілісну сукупність, системо-утворюючим чинником якої є не структурний, а функціональний критерій – безпосередньо правоохоронна діяльність, що визначено їх спільним функціональним призначенням.

Правоохоронний орган – є органом державної влади, головною функцією якого є виконання основних визначених дій його діяльності, який

повинен мати забезпечення з боку держави. До працівників цього органу є певні законодавчі вимоги, а також вони наділені специфічними правами. Працівники цих органів підлягають підвищеному правовому захисту.

До головних правоохоронних функцій належать: профілактична, захисна, охоронна, оперативно-розшукова, розслідування злочинів, судовий розгляд справ про злочини, розгляд справ про адміністративні правопорушення, розгляд справ про фінансові та адміністративно-господарські правопорушення, виконавча. До правоохоронних органів може бути віднесений державний орган, для якого притаманно виконання правоохоронних функцій і воно є ґрунтовим у його діяльності.

В якості органів внутрішніх справ України – виступають правоохоронні органи виконавчої влади, до складу яких відносяться служба МВС України, завданнями якої є здійснення захисту прав і свобод, інтересів у суспільстві, також дотримання держави від протиправних діянь, до їх роду діяльності також відносять боротьбу зі злочинністю, охорону порядку, забезпечення суспільного безпеки, спостереження та дотримання безпеки та цілісності об'єктів державного значення.

Зміни які відбуваються у всіх напрямках державного регулювання в Україні, потребують узгодження у правовій системі. Потреба в оновленні правового стандартизування призвело до адміністративно-правової реформи в Україні. Метою якої виступає послідовна система управління, за допомогою якої країна стане на шлях модернізації, а в подальшому покаже її у якості високорозвиненої європейської держави з досить високим рівнем життя, держава в якій є соціальна та культурна стабільність.

Необхідність суттєвої зміни законодавства про адміністративну відповідальність обумовлено рядом причин:

- Відбулися значні політичні, демографічні, соціальні, економічні зміни із прийняттям Україною незалежності, що значно вплинуло на всі діючі на той час правові норми, оскільки вони, в тому числі і

Кодекс про адміністративні правопорушення, були прийняті за інших умов, в іншій державі – колишньому СРСР;

- З прийняттям Основного закону держави – Конституції України, перше місце займає захист прав та свобод людини та громадянина;
- Ряд статей діючого Кодексу про адміністративні правопорушення застарілі: в ньому відсутній чіткий поділ на матеріальні і процесуальні норми, а останні містяться як у Загальній, так і Особливій частинах;
- Кодекс про адміністративні правопорушення та закони, які встановлюють адміністративну відповідальність, нерідко містять прогалини, суперечать один одному, не розкривають зміст багатьох понять, особливо об'єктивну сторону більшості правопорушень, що призводить до труднощів у застосуванні його на практиці, та створенні умов для розповсюдження корупції з боку органів, наділе& них правом розгляду справ про адміністративні правопорушення;
- Необхідність інтеграції вітчизняного законодавства до вимог Євросоюзу з метою розбудови України як правової, демократичної держави і відходу від пережитків командно-партійної системи;
- Розширенням ринкових відносин і появою численної кількості юридичних осіб різної організаційної форми – встановленням їх відповідальності, в тому числі необхідності встановлення у зв'язку з цим нових видів адміністративних стягнень;
- Розширенням кількості складів правопорушень в адміністративній сфері;
- Необхідністю змін щодо видів адміністративних стягнень;
- Відхід від минулої тоталітарної правової системи, та перехід до більш гнучких, демократичних засобів регулювання суспільних відносин тощо.

Адміністративно-правовий порядок регулюється нормативними, законодавчими актами, які в сукупності складають законодавство про адміністративні правопорушення.

В першоджерелах адміністративно-правового порядку було зазначено найважливіші норми, завдання про адміністративну відповідальність, занесено у систему законодавства про адміністративні правопорушення, визначено основні поняття та структуру цих правопорушення, описано їх види загальні правила та строки накладення стягнень, визначено систему органів, які уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення, слідкувати за порядком виконання та дотримання законних норм.

У Кодексі України про адміністративні правопорушення систематизовано законодавство України про адміністративну відповідальність. Поряд з матеріальними нормами цей акт містить адміністративно-процесуальні норми, які регулюють провадження в справах про адміністративні правопорушення та порядок виконання постанов про накладення адміністративних стягнень.

Отже, необхідно розглянути поняття адміністративного процесу в адміністративно-правовій науці. Адміністративний процес –це встановлений законом порядок для вирішення справ, що виникають у державній сфері, розгляд яких відбувається за допомогою спеціальних органів або суддів.

Найважливішою обставиною, що характеризує адміністративний процес, слід визнати те, що адміністративно-процесуальна діяльність завжди ґрунтується на праві, пов'язана з реалізацією матеріальних норм адміністративного права, а у деяких випадках – і норм інших галузей права, наприклад, при реалізації окремих норм такої порівняно молоді галузі права, як підприємницьке право, що стосуються державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності.

Адміністративний процес має і певні особливості, що дозволяють відмежувати його від інших видів юридичного процесу, зокрема

кримінального та цивільного. Адміністративний процес, як правило, пов'язаний з виконавчо-розпорядчою діяльністю органів держави, тоді як кримінальний та цивільний процеси регламентують діяльність по відправленню правосуддя в кримінальних та цивільних справах.

Проте це не означає, що адміністративний процес аж ніяк не пов'язаний з правосуддям. Одна із форм його здійснення, а саме – розгляд судами певних категорій справ про адміністративні правопорушення, становить собою не що інше, як правосуддя в адміністративних справах.

Також, питання адміністративної відповідальності регулюються також постановами Кабінету Міністрів України. Рішення щодо адміністративних санкцій приймають сільські, селищні, міські, обласні ради в межах, які мають законодавчі права визначені законами з питань боротьби зі стихійним лихом або наприклад, епідеміями, які завбачують за їх порушення адміністративну відповідальність.

У свою чергу сільські, селищні, міські ради встановлюють відповідно до законодавства правила, за порушення яких адміністративну відповідальність передбачено статтями 152, 159 і 182 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Тому вони також є нормативною основою адміністративної відповідальності.

Разом з наведеним слід підкреслити, що відповідно до ст. 92 Конституції України виключно законами України визначаються діяння, які є адміністративними правопорушеннями, та відповідальність за них.

З законодавчої сторони адміністративні правопорушення мають такі завдання як охорону прав і свобод громадян, їх власності, дотримання конституційного порядку України, прав і законних інтересів, установ та організацій, для встановлення правопорядку, зміцнення сили законності, нагляд за запобіганням правопорушень, неухильного додержання Конституції і законів України. Здійснення цих завдань повністю залежить від правильно вибраного застосування у чинному законодавстві про адміністративні правопорушення та додержання законності.

З кожним роком роль адміністративної відповідальності у боротьбі з правопорушеннями постійно зростає, також збільшується кількість адміністративних правопорушень, через це суворішими стали санкції за вчинення правопорушень. З процесом розвитку було модифіковано ставлення до відповідності за такі дії, котрі раніше не сприймали за правопорушення, наприклад, неповага до суду, корупція, порушення податкового законодавства, недобросовісна конкуренція.

Важливим є питання про відмінність адміністративної відповідальності від дисциплінарної, вона полягає у тому, що суб'єкт адміністративного правопорушення не може перебувати у залежності від органу, який його притягає до адміністративної відповідальності. Дисциплінарне правопорушення, є підставою для притягнення особи, яка вчинила правопорушення саме до дисциплінарної відповідальності, наприклад, протиправне діяння працівника на підприємстві, що може спричинити загрозу життю інших робітників.

Це правопорушення тягне за собою накладання дисциплінарного стягнення керівником. Цей вид правопорушень в основному пов'язаний зі службовими обов'язками винної особи. Однак дисциплінарні правопорушення можуть бути перекваліфіковані у адміністративні, наприклад, якщо водій вийде на маршрут з технічно не справним транспортним засобом за наказом керівництва, то він буде притягнений до адміністративного покарання, так само як і його керівництво.

Одним з найбільш важливим і суттєвим джерелом права виступає закон, оскільки це обумовлено як історично, так і генетично. Закон є формою загальнообов'язкових правил поведінки, який повинен базуватися на законодавчій техніці. Законодавчу техніку вдало описав Ю. Тіхомиров, який вважає вивченням прийомів і принципів законодавчих актів за їх офіційними реквізитами, також коректне розуміння сенсу закону і співвідношення його норм, а головне проведення правильного порівняння національних та зарубіжних правових норм.

2.2. Підзаконні нормативно-правові акти як підґрунтя адміністративно-правового порядку в Україні

Підзаконні нормативно-правові акти завжди займали одне з перших місць у праві України. Реформації у правовій системі нашої країни потрібно починати з удосконалення нормативно-правових актів, а також підзаконних актів. У Конституції України визначається, що всі закони, котрі мають у собі вищу юридичну силу, застосовують для стабілізуванню вагомих соціальних, правових, політичних, економічних відносинах у державі, а також у ній приймаються, такі нормативно-правові акти, які створені на основі законів України та відповідають усім вимогам Конституції. Багато науковців звертають свою увагу на дослідження поняття нормативно-правових актів, на їх удосконалення, виділення основних ознак, класифікацією їх за видами та типами.

В юридичній літературі майже всі поняття, щодо визначення природи та сутності нормативно-правового акту мають спільні ознаки, або взагалі не мають відмінностей. Так у більшості випадків поняття розглядається як акт, що приймається уповноваженими на це суб'єктами нормо-творчості на основі закону і не повинен йому суперечити .

В юридичній енциклопедії підзаконний акт розглядається як акт, прийнятий компетентними органами державної влади чи уповноваженими державою іншими суб'єктами на підставі закону, відповідно до закону і в порядку його виконання [97].

На думку С. Алексєєва, підзаконний нормативний акт – це «нормативний юридичний акт компетентного органу, який оснований на

законі та закону не суперечить» [6, с.472]. Подібної точки зору дотримуються й інші науковці. Так, наприклад, В. М. Хропанюк під підзаконним нормативно-правовим актом розуміє «правотворчі акти компетентних органів, які основані на законі та не суперечать йому... наділені меншою юридичною силою, ніж закони, вони базуються на юридичній силі законів та не можуть протистояти йому» [100, с.243].

Проектом Закону України «Про нормативно-правові акти» передбачено застосування поняття «підзаконний нормативно-правовий акт», під яким пропонується розуміти «нормативно-правовий акт суб'єкта нормо-творення, який приймається на основі Конституції і законів України, міжнародних договорів України та спрямований на їх реалізацію» [70].

На сьогодні поняття підзаконного акту залишається на рівні розробки у юридичній науці, це поняття потребує конкретизації, саме через це його дослідження є й актуальним. Бо лише при конкретизації цього феномену, можна спромогтись позбавитись таких проблем, як застосування та реалізація підзаконних нормативно-правових актів та визначення їх місця взагалі.

С. Іванов відносить до основних ознак підзаконного нормативно-правового акту відносить:

- Обсяг та межі повноважень, закріплених Конституцією, законами або іншими нормативно-правовими актами щодо видання нормативно-правових актів, визначення їх видів;
- Визначення юридичної сили та видання підзаконних актів за допомогою певних юридичних формулювань, таких як: «на підставі та на виконання закону», «відповідно до закону» тощо;
- У підзаконних актах проявляються норми законів через їх доповнення, конкретизацію, деталізацію, розвиток тощо;

- Спрощений порядок прийняття, введення в дію, оприлюднення підзаконних нормативно-правових актів у порівнянні із законами (саме тому вони швидко реагують, ефективно пристосовуються до життєвих змін, різного виду відносин, які виникають, змінюються, зникають у процесі життєдіяльності країни);
- Норми підзаконних нормативно-правових актів є нормами видового характеру стосовно норм, які містяться в законах і є нормами родового характеру (тобто шляхом прийняття норм видового характеру розвиваються норми родового характеру, таким чином, підзаконні нормативно-правові акти розвивають закони);
- по-шосте, підзаконні нормативно-правові акти умовно об'єднані в одну групу, але вони неоднорідні, мають різну юридичну силу, різні форми, назви тощо, але всі вони мають певну ієрархічну структуру, яка в сукупності своїй залежить від закону.

Насамперед важливішою ознакою підзаконних актів є винятковий порядок щодо їх прийняття, який має свої особливості на відмінно від порядку прийняття законів. Наслідком цього є визначення головної ознаки нормативно-правових актів, якою слід вважати, перш за все, особливий нормативно врегульований порядок при їх прийнятті, у той самий час, більш спрощений порядок є самою характерною особливістю підзаконних нормативно-правових актів.

В основі поділу нормативно-правових актів на закони та підзаконні акти лежить їх юридична сила. Загальновідомо, що закони по своїй природі мають вищу юридичну силу порівняно з підзаконними нормативно-правовими актами, але це не вказує на те, що їх не потрібно виконувати.

Виконання підзаконних нормативно-правових актів і законів, забезпечується застосування державного примусу у рамках закону. Таким чином, можна цілком погодитись із тими авторами, які вважають

обов'язковість до виконання однією з основних ознак підзаконних нормативно-правових актів.

До підзаконних нормативно-правових актів цим Законом віднесено:

- Постанови Верховної Ради України;
- Укази Президента України;
- Постанови Кабінету Міністрів України;
- Накази, розпорядження, рішення міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, накази їх територіальних органів;
- Накази, постанови, розпорядження інших органів державної влади, які відповідно до законодавства є суб'єктами нормотворення;
- Постанови Верховної Ради Автономної Республіки Крим;
- Постанови Ради міністрів Автономної Республіки Крим;
- Накази міністерств та інших республіканських органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим;
- Розпорядження голів місцевих державних адміністрацій;
- Рішення місцевих референдумів;
- Рішення місцевих рад та їх виконавчих комітетів;
- Розпорядження сільських, селищних, міських голів, голів районних у містах, районних, обласних рад. Пункт 4 статті 6 Закону встановлює, що складовою частиною нормативно-правових актів можуть бути правила, порядок, регламент, статут, положення, інструкція, які мають однакову юридичну силу з нормативно-правовими актами, що їх затверджують [70].

Ознаки, які характерні для підзаконних актів, є тією основною ланкою, яка конкретизує, розвиває, удосконалює їх відносно нормативно-правових актів узагалі. З наведеного вище, можна зробити висновок, що ці ознаки, притаманні всім підзаконним нормативно-правовим актам. Нормативно-правові акти можна розділити на дві групи:

- Загальні;
- Спеціальні;

До першої групи ознак можна відносять:

- Офіційні письмові документи, які видаються лише уповноваженим органом;
- Їх можливість містити або змінювати, в особливих випадках і скасовувати норми права;
- Створюються у встановленому законодавством порядку;
- Те, що вони мають загальний, уособлений характер, їх застосування є неодноразовим;
- У своєму застосуванні мають певні правила нормотворчої техніки;
- Обов'язкові до виконання та забезпечування державою через застосування у своїх діях засобів примусового характеру.

До другої групи ознак підзаконного нормативно-правового акту можна віднести:

- Офіційні письмові документи, які видаються органом виконавчої влади;
- Містять, змінюють або скасовують норми права у різних підзаконних нормативно-правових актах, актах нижчої юридичної сили від попереднього;
- Створення потребує спрощеного порядку;
- Мають підзаконний характер;
- В них застосовуються спеціальні засоби нормотворчої техніки, з залученням наступних виразів «на виконання закону», «на підставі закону».

У свою чергу В. Лисенко, І. Крамський, Н. Рязанова вказують на такі ознаки нормативно-правового акту:

- Офіційний характер;
- Вольовий зміст;
- Ієрархічність,
- Нормативність,
- Прийняття уповноваженим органом у рамках відповідної процедури,
- Об'єктивність в установленій законом формі,
- Наявність певної структури,
- Регулювання суспільних відносин, гарантованих примусовою силою держави [52, с. 206].

Одним з найважливіших питань при дослідженні цього поняття-це їх значення, а особливо місце у цій системі нормативно-правових актів, також визначення функцій, за допомогою яких, вони можуть виконувати регулювання суспільних відносин. Загальновідомо, що функції – це основні начала, напрями, в яких нормативно-правовий акт у даному випадку здійснює свій вплив на суспільні відносини.

На думку М. В. Вилегжаніної, нормативно-правові акти виконують певні функції, які підтверджують їх поліфункціональність та які можна поділити на групи:

- Загальних функцій, які виконуються документами взагалі та нормативно-правовими актами зокрема (інформаційна, соціальна, комунікативна та історико-культурна функція);
- Часткових функцій, які виконуються юридичними та іншими різновидами документів (політична, ідеологічна, роз'яснювальна, виховна, пізнавальна, доказова, управлінська функція);
- Спеціальних функцій, які притаманні лише юридичним документам (право-установча, право-реалізаційна,

правоохоронна, установча, контрольно-наглядова, доказова) [15, с.34].

Поняття підзаконний акт можна визначити як нормативний акт, який приймається уповноваженими особами, який не суперечить та виконує визначені державою закони. Існування цих актів у правовій системі зумовлено багатогранною структурою суспільних відносин, які у свою чергу потребують як законодавчого врегулювання, так і нормативного регулювання, маючи на меті вирішення питань в окремих сферах життя суспільств.

Класифікація підзаконних нормативних актів:

- За суб'єктами прийняття, наприклад, підзаконні нормативні акти Президента України;
- За зовнішньою формою акту, наприклад, укази;
- За сферою дій акту, наприклад, нормативні акти Кабінету Міністрів України;
- Відомчі підзаконні нормативні акти, наприклад, акти міністрів;
- Місцеві підзаконні нормативні акти, наприклад, акти голів місцевих державних адміністрацій;
- Локальні підзаконні нормативні акти, наприклад, акти керівників підприємств.
- За часом дії:
 - Постійні;
 - Тимчасові.
- За характером правотворчої компетенції, наприклад, акти органів місцевого самоврядування;
- За порядком прийняття, наприклад, , наказ Міністерства фінансів Країни.

Юридична природа нормативно-правового акту тісно пов'язана із його юридичною силою, вона зумовлюється статусом в ієрархії органів виконавчої

влади органу прийняття нормативно-правового акту. За юридичною силою види нормативно-правового акту розташовані таким чином:

- Конституція;
- Закон;
- Указ;
- Постанова;
- Декрет;
- Наказ.

Нормативно-правовий акт нижчої юридичної сили не може суперечити нормативно-правовому акту, який має вищу юридичну силу, чи змінювати його чи скасовувати. Слушною є позиція Я. Романова, який зазначає, що нормативно-правові акти нижчих органів повинні бути відповідні нормативно-правовим актам вищим органам; не підміняти один одного і можуть бути зміненими або скасованими тільки тими органами, які їх видали, або вищими за них органами [84, с.59].

Згідно, ст. 8 Положення про Міністерство юстиції України закріплено, що Міністерство юстиції у межах своїх повноважень видає накази, обов'язкові для виконання місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами і громадянами. Центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом можуть видавати нормативні акти і в інших формах, зокрема, у формі розпоряджень, рішень, постанов.

Наказами міністерств та інших центральних органів виконавчої влади затверджуються такі нормативні акти:

- Інструкції;
- Положення;
- Правила;
- Переліки.

Розглянемо співвідношення між законами та підзаконними нормативно-правовими актами в Україні:

- Закон є основним проявом реалізації законодавчої влади, у цей час підзаконний акт є проявом виконавчих функцій держави.
- Підзаконні нормативно-правові акти, можуть бути змінені, доповнені або скасовані швидше, на відміну від законів.

Ці акти приймаються органами та посадовими особами, саме це зменшує час для їх прийняття. У сучасному суспільстві часто виникають потреби у швидкому реагуванні на зміни обставин. Однак, не всі науковці вважають велике зростання кількості підзаконних актів добрим, адже, може бути порушена вимога до відповідності з законом. Одним з недоліків підзаконних актів є недовіра громадян у врахуванні їх прав у цих актах.

Ще одним недоліком є можливість вживати неюридичні терміни, не уточнювати формулювання.

Традиційно у правовій системі України виділяють такі види підзаконних нормативно-правових актів органів виконавчої влади:

- Постанова – офіційний письмовий документ, нормативно-правовий акт вищого органу виконавчої влади України – Кабінету Міністрів України, який має загальнообов’язковий характер та приймається колегіально у встановленому законодавством порядку;
- Наказ – офіційний письмовий документ, нормативно-правовий акт міністерства, центрального органу виконавчої влади, їх територіальних органів та міністерств, видається на підставі і на виконання нормативно-правових актів вищого рівня, обов’язковий для виконання;
- Розпорядження – офіційний письмовий документ, нормативно-правовий акт, який видається головою місцевої державної адміністрації на виконання нормативно-правових актів вищої

юридичної сили, обов'язковий для виконання на території місцевості відповідної державної адміністрації.

Висновки до 2 розділу

Нормативно-праваові засади у сфері забезпечення адміністративно-правового порядку, на мою думку, мають чи не найбільше значення (порівняно з іншими структурними елементами правового порядку) для формування належної правової моделі впорядкування суспільної життєдіяльності у адміністративно-правовій сфері, з одного боку, а з іншого – для формування всього комплексу організаційних, інституціональних, матеріальних, ідеологічних засобів підтримання і забезпечення адміністративно-правового порядку у сучасному українському суспільстві.

Правовою основою адміністративно-правового порядку в Україні, як і усього загальносуспільного правового порядку, є Конституція України, положення якої знаходять вираження і розвиток у діючому законодавстві та системі підзаконних нормативно-правових актів.

Системоутворюючим елементом адміністративно-правового порядку слід визнати саме закони, як нормативно-правові акти, що володіють вищою юридичною силою у системі права (наприклад, Кодекс України про адміністративні правопорушення) Закон «Про державну службу» та ін.).

До системи підзаконних нормативно-правових актів, які забезпечують формування і забезпечення адміністративно-правового порядку в Україні, необхідно віднести Постанови Верховної Ради України, Укази та розпорядження Президента України (наприклад, Указ Президента «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» від 6 квітня 2011 р.), постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України (наприклад, Постанова Кабінету Міністрів «Про затвердження Порядку організації та проведення гастрольних заходів» від 15 січня 2004 р.),

нормативні накази керівників центральних органів виконавчої влади, розпорядження голів місцевих державних адміністрацій та рішення органів місцевого самоврядування, що містять адміністративно-правові норми (наприклад, такі, що прийнято на підставі ч. 1 ст. 5 Кодексу України про адміністративні правопорушення).

У контексті сучасних підходів до трансформації розуміння природи адміністративного права, а також, і адміністративно-правового порядку, слід наголосити на зростанні такого фактору правового порядку у адміністративно-правовій сфері, як міжнародні договори, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України (наприклад, угоди між Урядом України та урядами інших країн про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна та попередження ухилень від сплати податків).

РОЗДІЛ 3. ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ПОРЯДКУ В УКРАЇНІ

3.1 Вищі та центральні органи державної влади в Україні як суб'єкти забезпечення адміністративного правового порядку

Принципово важливою виступає проблема подолання домінуючої в доктринальному й емпіричному сприйнятті правопорядку надмірної його етатизації, тобто пояснення правопорядку, передусім, як справи державної влади. «Право порядок і законність, – стверджують Ю. Є Аврутин, В. Я. Кікоть та І. І. Сидорук, – виникають там і тоді, де і коли державна влада в них зацікавлена. Саме влада встановлює і підтримує правовий порядок, охороняє від порушень, а в не обхідних випадках і захищає» [1, с. 4]. З позицій сучасного розуміння не тільки права, але й здатності суспільства до самоорганізації і самовпорядкування, ролі й місця інституцій громадянського суспільства у правовому житті, методологічно неприйнятним виглядає твердження про те, що саме влада встановлює правовий порядок.

Пріоритетність претензій влади на забезпечення правопорядку, як свідчить багатий історичний досвід, так чи інакше обертається тим, що влада втілює в практику таку модель правопорядку, яка найбільше відповідає саме її уподобанням. Такі метаморфози призводять до порушення загальносуспільних інтересів. Тому принципово важливим є ствердження того, що джерелом, соціальним середовищем формування і користувачем правового порядку є суспільство, а влада виступає як агент, суспільний інструмент, який здійснює функції забезпечення правопорядку у спосіб та в межах, що відповідають саме суспільним інтересам.

Вищими органами держави виступає Президент України, законодавча, виконавча та судова влади.

Законодавча влада — термін, який вживається у кількох значеннях:

- Це орган, який згідно з Конституцією має право прийняття та зміни законів;
- Функція щодо прийняття законів;
- Іноді під законодавчою владою водночас розуміють і орган, і функцію щодо прийняття законів.

Прикладами розуміння цього терміна у першому значенні може слугувати норма ст. 75 Конституції України і ч. 1 ст. 58 Конституції Румунії, згідно з якими парламент є єдиним органом законодавчої влади в країні. У французькій доктрині, навпаки, законодавча влада асоціюється з владою, яка приймає закони (ст. 34 Конституції Франції).

Виконавча влада у свою чергу визначається як система органів державного управління, тобто у якості системи виконавчих органів держави, проте не виділяється конкретний суб'єкт її діяльності. Судова влада уособлюється органом влади, який здійснює свої повноваження у визначених Конституцією України законах.

Центральні органи державної влади були спричинені такими компонентами, як:

- Приналежністю до органів виконавчої влади;

- Взаємодія між місцевими та центральними органами влади при виконанні своїх повноважень;
- Підконтрольність структурним підрозділам міністерствам.

Як зазначає А. Онупрієнко, «усі органи, що утворюють систему місцевих органів виконавчої влади, взаємодіють з центральними органами виконавчої влади, причому реалізація одних повноважень регіональних органів безпосередньо підконтрольна центральним органам, а інших – так чи інакше пов’язана з координаційними відносинами всередині єдиної системи виконавчої влади, що більшою мірою виконує цементуючу роль і не дозволяє позбавити її цілісності» [61, с.123].

Кожний з державних органів виконує своє конкретне завдання, а також повністю узгоджується з законом. До вищих органів влади в Україні відносять: Законодавчу владу, Президента України, Виконавчу владу, Судову владу, Верховну Раду України, Кабінет Міністрів України, центральні органи виконавчої влади, Верховний та Конституційний Суд, Генеральну прокуратуру України.

Під центральним органом виконавчої влади розуміють орган виконавчої влади, який приймає участь при формуванні державної політики у суспільних сферах життя.

Органами державної влади прийнято вважати механізм держави, який приймає участь у виконанні основних функцій держави та у свою чергу наділений певними повноваженнями.

Ознаками державних органів можна визначити:

- Володіє автономією;
- Складається з державних службовців;
- Утримання службовців покладається на суспільство;
- Вони складаються з підрозділів, які мають спільну мету;
- Відбувається реалізація прав та обов’язків органів.

- Має особливі повноваження: видає правові акти, застосовують методи примусу для виконання правових актів;
- Для здійснення своєї компетенції орган держави наділяється необхідною матеріальною базою;
- Приймає активну участь у формуванні державних інтересів.

Поняття органу державної влади не розкривається у цивільному законодавстві, а є об'єктом дослідження інших галузей права, зокрема, конституційного та адміністративного права. З самого терміна випливає, що визначальним для його розуміння є поняття державної влади. Статтею 5 Конституції України проголошено, що носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Як зазначено у рішенні Конституційного Суду України від 5 жовтня 2005 р. № 6-рп, в Україні вся влада належить народові. Влада народу є первинною, єдиною і невідчужуваною та здійснюється народом шляхом вільного волевиявлення через вибори, референдум, інші форми безпосередньої демократії у порядку, визначеному Конституцією та законами України, через органи державної влади та органи місцевого самоврядування, сформовані відповідно до Конституції та законів України [83].

Державні органи можна розділити за наступними видами:

- За обсягом владних повноважень. Державні органи поділяються на центральні та місцеві;
- За компетенцією державні органи бувають загальними та спеціальними;
- За способом формування органи бувають виборні та призначувані;
- За порядком функціонування державні органи: колегіальні та одноособові.

Держава здійснює свої функції за допомогою функціонування державного апарату, який поєднує у собі сукупність діяльності державних

органів. Поняття державного органу (органу держави), що було тоді широко визнане, певною мірою протиставлялося поняттю органу державної влади. Згідно з тодішньою політико-правовою теорією, державний механізм розглядався як система різних органів держави – насамперед органів державної влади, а також органів державного управління, судових і органів прокуратури.

І лише Ради усіх рівнів вважалися власне органами державної влади. Поняття державного органу та органу держави прийнято вважати синонімами. У юридичній літературі висвітлюються багато думок, щодо відповідності цих понять, але основною їх відмінністю визначається їх правовий статус законів та підзаконних актів. Державні органи влади утворюючи у сукупності систему поділяють державну владу на законодавчу, судову та виконавчу.

При цьому як визначальну характеристику органу державної влади більшість вчених називає державно-владні повноваження. В.В. Кравченко акцентує увагу на тому, що визначальною ознакою органу державної влади є наявність у нього державно-владних повноважень, що відокремлює його від інших державних установ, які також утворюються державою для здійснення завдань і функцій держави, але на відміну від органів державної влади не наділяються владними повноваженнями, наприклад, державні заклади освіти [35, с.438].

На класифікацію вищих органів впливає принцип поділу самої влади. Проте не всі державні органи можна поділяти на законодавчі, виконавчі і судові. Розглянемо основні типові державних органів:

- Голова держави. Президент України не входить до гілок влади, а виступає у якості законотворчої функції.
- Органи законодавчої влади. Органом цієї діяльності виступає парламент – Верховна Рада України. Основною функцією якого є прийняття рішень щодо впровадження дій у ситуаціях на державному рівні.

- Органи виконавчої влади. Основна функція яких є здійснення виконавчої функції.
- Органи судової влади. Органи судової влади мають вирішувати будь-які правові суперечки між якимимись конкретними особами, розглядаючи норми контролю.
- Силіві органи влади. Основною функцією яких є нагляд за дотриманням правопорядку у суспільстві.

Розглянемо більш детально центральний орган виконавчої влади:

- Центральний орган виконавчої влади виступає як орган виконавчої влади, який приймає участь у формуванні та забезпеченні державного регулювання у суспільному житті.
2. Центральний орган виконавчої влади має звітувати та підкорятися Кабінету Міністрів України.
 3. Центральний орган виконавчої влади застосовує свої повноваження через територіальні органи влади.

При здійсненні повноважень щодо реорганізації міністерств та інших центральних органів виконавчої влади Президент України за поданням Прем'єр-міністра України, діючи в межах коштів на утримання органів виконавчої влади, може реорганізовувати міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, не змінюючи зазначеної в Конституції України назви цих органів та їх основного цільового призначення, що впливає з назви.

У систему центральних органів включають міністерства, державні комітети, а також, органи влади зі спеціальним статусом. Міністерства у свою чергу забезпечують формування та реалізацію окремих функцій держави. Основними завданнями центральних органів виконавчої влади виступають:

- Застосування заходів для забезпечення прав і свободи громадян;
- Дотримання законів України та її Конституції;

- Проведенні державної політики у різних суспільних сферах;
- Дотримання нормативно-правового врегулювання;
- Розробка та удосконалення законодавчих актів та законодавства у цілому.

Ефективність роботи органів виконавчої влади залежить від його керівника, адже саме він організовує структуровану роботу цих органів та забезпечує коректну їх діяльність. Розглядаючи діяльність, необхідно звернути увагу на поняття керівника органів виконавчої влади. Керівник органу державної влади- це посадова особа, яка, виходячи з характеру та змісту повноважень, очолює цей орган, розпоряджається його ресурсами, приймає рішення про їх використання і несе персональну відповідальність за його роботу.

Розглядаючи принципи діяльності центральних органів виконавчої влади виділяють:

- Ця діяльність базується на правах, законності.
- Забезпечення єдності у політики всієї держави;
- Їх дія спрямована на забезпечення прав громадян;
- Діяльність центральних органів вповноважена законами та конституцією України;
- Вони здійснюють державне управління;
- Встановлюють єдину державну політику;
- Їх діяльність проводиться відкрито для громадського суспільства;
- Забезпечують доступ громадськості до отримання інформації;
- Ці органи видають акти лише у ситуаціях встановлених законами.

Правові основи діяльності центральних органів виконавчої влади підкреслені Конституції України, указам Президента, нормативно-правовим

актам. У Конституції детально описується порядок діяльності, повноваження які мають ці органи влади, план організації їх діяльності. Також робота та схема організації цих органів все ціло залежить від Кабінету Міністрів України.

У процесі поєднання центральних органів до одного, то всі повноваження які були притоманні всім органам окремо, переходять до центрального органу, який утворився вже після злиття. Зміна назви центрального органу виконавчої ні як не впливає на її діяльність. Можна вважати, що всі питання які виникають у діяльності центральних органів виконавчої влади вирішує лише Кабінет Міністрів України.

Центральний орган має свою окрему печатку, де вказано його назву та зображено Державний Герб України. З моменту державної реєстрації цього органу він набуває юридичного значення.

Функції центрального органу виконавчої влади:

- 1) бере участь у формуванні і забезпечує проведення державної політики у відповідній сфері, розробляє та впроваджує механізм її реалізації;
- 2) забезпечує прогнозування розвитку відповідної галузі національної економіки та сфери діяльності;
- 3) бере участь в межах своїх повноважень у розробленні проекту Державного бюджету України на відповідний рік та загальнодержавних програм, розробляє державні програми у відповідній сфері;
- 4) координує в межах своїх повноважень діяльність інших центральних органів виконавчої влади;
- 5) здійснює державне управління у відповідній сфері;
- 6) організовує в межах своїх повноважень виконання актів законодавства;
- 7) узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до його компетенції, розробляє пропозиції щодо його вдосконалення;
- 8) бере участь у розробленні та розробляє за власною ініціативою проекти нормативно-правових актів з питань, що належать до його компетенції;

- 9) забезпечує відповідно до законодавства надання адміністративних послуг;
- 10) виконує відповідно до законодавства контрольно-наглядові функції;
- 11) виступає державним замовником наукових досліджень комплексного характеру;
- 12) бере участь у підготовці міжнародних договорів України, укладає міжнародні договори міжвідомчого характеру;
- 13) забезпечує в межах своїх повноважень виконання зобов'язань, взятих за міжнародними договорами України;
- 14) виконує в межах своїх повноважень функції управління об'єктами державної власності, що належать до сфери його управління;
- 15) забезпечує в межах своїх повноважень проведення державної політики щодо державної служби;
- 16) забезпечує в межах своїх повноважень виконання завдань у сфері національної безпеки, оборони, цивільного захисту, мобілізаційної готовності та мобілізаційної підготовки держави;
- 17) забезпечує в межах своїх повноважень проведення державної політики стосовно державної таємниці, контроль за її збереженням у центральному апараті центрального органу виконавчої влади, його територіальних органах, на підприємствах, в установах і організаціях, що належать до сфери його управління;
- 18) розглядає в межах своїх повноважень пропозиції, заяви і скарги громадян та юридичних осіб;
- 19) проводить інформаційно-роз'яснювальну роботу з питань, що належать до його компетенції;
- 20) здійснює інші функції відповідно до покладених на нього завдання.

У свою чергу центральний орган наділений такими правами:

- Отримувати всю необхідну їм інформацію, документи та матеріали в установленому порядку від органів влади та органів місцевого самоврядування.

- Залучати різного роду спеціалістів які можуть допомогати вирішенню питань;
- Мають змогу створювати експертні групи для підготовки актів законодавства;
- Можуть скасовувати свої акти;
- Можуть здійснювати перевірки на законодавчому рівні;
- Можуть реалізовувати права, які передбачені у законах країни.

Центральний апарат органів виконавчої влади поєднує у собі сукупність різних посад, які призначені допомогти у виконанні їх завдань та функцій. У цій структурі утворюються різного роду управління та відділи, кожний з яких має свої завдання. У цій структурі можуть утворюватись допоміжні служби для інформаційного забезпечення.

За виконання завдань центрального органу влади відповідають територіальні органи. Утворити територіальний орган може керівник центрального органу виконавчої влади. Законами встановлюється діяльність усіх організацій які підпорядковані центральним органам виконавчої влади. Всі акти які були видані центральними органами мають бути виконані місцевими органами влади.

3.2. Місцева влада в Україні і адміністративний правовий порядок

Україна у 2014 році опинилась у скрутній ситуації, через війну з Росією, перш за все це змогло статися, значною мірою через те, що за роки своєї незалежності їй не вдалося сформувати сильного місцевого самоврядування, яке б ефективно вирішувало саме питання місцевого значення, забезпечивши

при цьому кращі умови життя та розподіл функцій між органами, які їм притаманні.

Згідно з останньою Концепцією реформи місцевого самоврядування на першому, підготовчому етапі вже в 2014 р. передбачається в першочерговому порядку внести до Конституції України зміни щодо утворення виконавчих органів обласних і районних рад та розподілу повноважень між ними [68].

У той самий час, для того, щоб зміни набули надійного конституційного та правового значення, за допомогою ефективного функціонування місцевих органів влади, необхідно визначити певний перелік завдань, вирішення яких буде сприяти у змінах:

- основні поняття та теорії місцевої індивідуальності, які посприяли фіксуванню моделі здійснення в Україні;
- функції і завдання органів публічної влади та їх організація;
- визначення кількості та якості необхідних ресурсів;
- ефективність органів для вирішення поставлених перед ними завдань;
- принципи та методи виконання місцевого самоуправління і їх співвіднесення з принципами і методами державного управління.

Діяльність місцевої ради не може здійснювати перепони у здійсненні управління містом та суспільством за допомогою використання такого апарату як слухання, збори, проведення референдумів, здійснення петицій. Однак ці вимоги не завжди виконуються на практиці. Не визначивши суті місцевого управління, вона перетвореться на не керований механізм управління. Наприклад, це чітко прослідковується у сільській місцевості, де їх голови займають свій чин не один рік поспіль.

Місцева рада являє собою систему державних формувань, які складаються з:

- Голови місцевого управління;
- Відділи, управління, департаменти;
- Усілякі види комунальних установ;
- Види різних підприємств;

- Виконавчі комітети;
- Ради та контрольні комісії.

Розділення на таку систему не є випадковою, адже міські влади та виконавчі органи мають вирішувати усі питання та проблеми, що виникають протягом кожного дня, навідмінно, від діяльності депутатів. Вагомий внесок на діяльність місцевої влади мають комунальні установи та різного роду організації.

У містах з районним поділом за рішенням територіальної громади міста або міської ради можуть утворюватись районні в місті ради. Другий підхід, більш поширений у наукових колах, викладений у працях сучасних учених, зокрема В. Мамонової.

Так, на її думку, система місцевого самоврядування—впорядкована сукупність організаційних форм, інститутів місцевої демократії, зв'язків між ними та процесів, через які здійснюються функції місцевого самоврядування щодо вирішення питань місцевого значення, а також людський, правовий, матеріальний та фінансовий, необхідний для їх реалізації [55, с.375].

До системи місцевого самоврядування, згідно до нормативних актів в Україні відносяться:

- територіальна громада;
- сільська, селищна, міська рада;
- голови міських та сільських рад;
- виконавчі органи сільських, міських ради;
- районні і обласні ради;
- органи управління населення.

В основному фахівці у цьому дослідженні виділяють системний характер місцевого управління. Так, зокрема, на думку В. Борденюка, «самоврядування є органічною властивістю, що притаманна суспільству як цілісній динамічній соціальній системі, де відбуваються процеси самоорганізації та саморегуляції» [11, с.293].

Цю думку поділяє також О. Ігнатенко, який, зокрема, зазначає: «Однією з характерних особливостей місцевого самоврядування є те, що воно діє як певна система або той організаційно-правовий механізм, завдяки якому територіальні громади безпосередньо і через органи місцевого самоврядування здійснюють функції і повноваження місцевого самоврядування».

При елементній характеристиці системи місцевого самоврядування слід чітко розрізняти, по-перше, систему місцевого самоврядування взагалі і, по-друге, систему місцевого самоврядування конкретного села, селища, міста.

Якщо система місцевого самоврядування конкретного села, селища, міста є цілісним утворенням, то система місцевого самоврядування взагалі за своїм характером є системним комплексом, який включає як системи місцевого самоврядування конкретних сіл, селищ, міст, так і районні та обласні ради – органи місцевого самоврядування, що представляють у районах та областях спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст”.

Місцеве управління поділяють на три групи:

Так, до першої належать сільські та місцеві ради. Головними рисами яких є те, що вони зображають регіональну громаду конкретного села або міста, які у свою чергу здійснюють свій виконавчий орган та вирішують питання щодо гарантування діяльності у суспільстві також, узгоджується у відповідності до законів України.

До другої групи відносять районні, міські ради, органи яких представляють внутрішньоміської спільноти, які не виступають самостійним суб’єктом самоврядування.

До третьої умовної групи можна віднести як районні так і обласні ради. Обласні та районні ради мають дещо відрізняються від сільських та селищних або міських ради. Ці ради не визначені Конституцією України адже, вона не визнає наявності таких громад, бо не розглядає їх як органи місцевого самоврядування.

Стаття 5 Конституції України встановлює: «Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування». З цього можна зробити перший висновок – органи місцевого самоврядування є органами влади. Частина 2 статті 19 Конституції України визначає: «Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України». Тому другий висновок можна зробити такий: повноваження органів та посадових осіб місцевого самоврядування, способи їх діяльності регулюються лише законами. Актами виконавчої влади таке регулювання не припустиме.

Головними ознаками поняття місцевого самоврядування визначають:

1.Правову автономію. Її повноваження визначаються згідно з законом. Вони діють в межах своєї компетентності і лише під свою відповідальність.

2.Організаційну автономію. Її органи місцевого управління самостійно визначають структуру та формують свої підрозділи, визначають кількість своїх робітників.

3.Фінансову автономію. Органи її управління повинні забезпечувати мати закріплені джерела і повинні бути достатніми для забезпечення виконання власних повноважень.

Однією з основних проблем у діяльності органів місцевого управління є те, що процес призначенні робітників на посади не є прозорим. Через це органи місцевого самоуправління час від часу залучають нових співробітників. Це допоможе визначити, кандидатуру на конкретну посаду.

Важливим для розуміння природи місцевого самоврядування як окремої частини публічної влади є частина 2 статті 5 Конституції: «Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи місцевого самоврядування».

Саме з цієї норми видно, що Конституція відносить органи місцевого самоврядування до владних органів, але відмінних від органів державної

влади. Хоча ця норма має аналізуватись разом із нормою частини 1 статті 140. Із порівняння цих норм можна стверджувати: особливістю органів місцевого самоврядування є те, що їхня влада (через призму повноважень) не є наслідком суверенітету народу, а наслідком закону, який і визначає межі повноважень та порядок їх здійснення.

При впровадженні виборів міських голів, їх обирали за принципом абсолютності у перевазі більшості голосів. Якщо в першому турі жоден з кандидатів не отримує понад 50% голосів виборців, відбувався другий тур двох кандидатів, які набрали більшість голосів у першому турі.

Ця система допомагає вибрати головою влади ту людину, яка отримала найбільшу кількість голосів, а не просто перша ліпша людина, яка прагне опинитися на цій посаді задля власної вигоди. Але ця система впровадила багато прикладів у сучасних виборах голів міських рад, які отримали більшість голосів, але вони зовсім випадкові люди.

Вони є дуже уразливими, адже не відчують за собою підтримки більшості виборців, відтак зростає їх залежність від депутатів. Щоб отримати депутатську прихильність, роздуваються штати виконкому, надається земля структурам, близьким до депутатів, без аукціону чи конкурсу, що ще більше посилює вразливість міського голови і недовіру до місцевої влади з боку громади.

Міська рада висловлює недовіру міському голові, його обов'язки виконує секретар ради, вибори нового голови не призначаються, персональної відповідальності за стан справ у громаді ніхто не несе – це реальна загроза для територіальної громади.

При здійсненні наданих повноважень сільський, селищний, міський голова є підзвітним, підконтрольним і відповідальним перед територіальною громадою, відповідальним – перед відповідною радою, а з питань здійснення виконавчими органами ради повноважень органів виконавчої влади – також підконтрольним відповідним органам виконавчої влади.

Сільський, селищний, міський голова щорічно звітує відповідно сільській, селищній, міській раді про здійснення державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності виконавчими органами відповідної ради. Сільський, селищний, міський голова один раз на рік звітує про виконану роботу перед територіальною громадою. На вимогу депутата відповідної ради сільський, селищний, міський голова зобов'язаний прозвітувати перед ним, щодо виконаної роботи у будь-який визначений ними термін.

У процесі своєї діяльності органи місцевого самоврядування, як і будь-яка інша влада, виробляють велику кількість інформації. Вона часто є підставою для подальшої діяльності органу або є її наслідком. У будь-якому випадку – саме інформація може дати відповіді на такі типові питання, які цікавлять журналіста, коли він хоче писати про події в тій чи іншій громаді:

- що відбувається в області/районі/місті/селі/селищі;
- наскільки ці процеси законні;
- чому вони відбуваються;
- яких наслідків потрібно очікувати;
- як використовуються спільні кошти/майно;
- наскільки результативною є влада, які плани у неї;
- яке ставлення територіальної громади до влади.

Органи місцевого самоврядування бувають такі: обласні, районні, міські, районні в містах, об'єднані громади, селищні та сільські. Органи управління є в містах та селах, для них вони виступають базовими, адже відносяться до певного конкретного населеного пункту. Але, наприклад, обласні та районні органи місцевого управління мають інший характер, адже, їм притаманні спільні інтереси місцевих громад.

Органи місцевого самоврядування повинні дотримуватись нормативно-правових актів. Сільські ради та селищні ради мають входити до складу районів, райони у свою чергу, мають складати великі міста та області. В цей

час великі міста або великі районні центри мають рівні між собою права, а також входять до складу областей.

Це є одним з основних принципів місцевого самоврядування, який зазначений у ст. 4 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»: Місцеве самоврядування в Україні здійснюється на принципах: законності, правової, організаційної та матеріально-фінансової самостійності в межах повноважень, визначених цим та іншими законами. Іншими словами, підставою для всіх дій органу місцевого самоврядування повинні бути конкретні закони та підзаконні акти, завдання яких – деталізувати дію закону.

Саме тому, якщо взяти до рук будь-яке рішення органу місцевого самоврядування, напочатку, в констатуючій частині, ви побачите перелік законів і статей, базуючись на яких, орган місцевого самоврядування приймає рішення. Перелік законів, які регулюють діяльність органів місцевого самоврядування слід поділити на певні групи: Безумовно, першим і основним документом, на який спирається місцеве самоврядування, є Конституція України.

1. Місцеве самоврядування розуміють як систему в якій функціонують органи в Україні та показує механізм взаємодії них. Також місцеве управління гарантує правовий статус діяльності депутатів.

2. Нормативно-правові акти мають регулювати сфери діяльності органу місцевого управління. Наприклад, в законах визначаються умови забезпечення інформацією, а також доступу до цієї інформації.

Отже, місцевим органам необхідно прийняті свої правила, які необхідні для існування об'єктів та суб'єктів в межах певної громади. Також, необхідні підходящі умови для того, щоб було нормальним співіснування людей у конкретній місцевості підвладному конкретному органу влади.

3.3. Правоохоронні органи та їх роль у забезпеченні адміністративного правового порядку

Саме ж суспільний порядок у політико-правовому розумінні, на думку К. С. Бельського, містить у собі суспільний порядок у вузькому (поліцейському сенсі). Цей порядок візуально відкритий для спостереження всіх громадян, бо саме в його сфері вони щоденно спілкуються один з одним [8, с. 87]. І саме на цьому рівні – на рівні громадського порядку реально забезпечується безпека громадян, захист їхніх прав і свобод, охорона всіх форм власності, нормальні умови праці й відпочинку громадян, діяльності державних, громадських і приватних організацій. А тому, саме правоохоронні органи виконують найважливіші повсякденні функції щодо забезпечення адміністративно-правового порядку в Україні.

Головною проблемою розуміння правоохоронної діяльності є суперечливість, не чіткість нормативно-правових актів. Через наявність різних думок у галузі права, не можна дійти єдиного висновку та визначення природи правоохоронних органів. У нашому випадку плюаризм, не вказує на активність до розвитку цього поняття, а навпаки, на проблему та актуальність дослідження та розкриття суті діяльності правоохоронних органів у забезпеченні адміністративно-правового порядку в Україні.

У сучасних навчальних посібниках з теорії держави та права поняття “правопорядок” визначається як стан (режим) правової упорядкованості (урегульованості і погодженості) системи суспільних відносин, що складається в умовах реалізації законності. Інакше кажучи, це є атмосфера нормального правового життя, що встановлюється в результаті точного і повного здійснення розпоряджень правових норм (прав, свобод, обов’язків, відповідальності) усіма суб’єктами права.

Підкреслено, що правовий порядок як динамічна система вбирає в себе усі впорядковані засади правового характеру. При цьому кожна країна формує свій правопорядок, а необхідність його формування і вдосконалення

зумовлюється двома зустрічними інтересами – громадянського суспільства і держави, їх основними законами і тенденціями розвитку.

На думку А. Ф. Крижановського, Правовий порядок у суспільстві функціонує як складний, поліструктурний та багаторівневий феномен, досягнення якого вимагає відповідних (адекватних його природі) наукових підходів, використання всього наявного в юриспруденції методологічного інструментарію і на цій основі – вироблення теоретичних і практичних новацій щодо покращення ситуації в правовій сфері[39, с. 65].

Політична криза в Україні свідчить про необхідність першочергового здійснення суб'єктами влади додаткових заходів з метою забезпечення належного дотримання принципів законності та ієрархічної субординації та підпорядкування.

Тобто поряд із законністю (створення якісних законів та їх суворе дотримання) важливо забезпечити ієрархічну співпідпорядкованість органів держави, посадових осіб, нормативних актів за юридичною силою, а також актів застосування норм права, які забезпечують упорядкованість їх зв'язків.

Адміністративно-правові засоби забезпечення законності і правопорядку мають впливати із сутності принципу законності, спрямованих на гарантування принципу законності та змісту адміністративно-правових відносин.

Адміністративний правопорядок - це величезна система суспільних відносин, які спрямовані на підтримку охорони прав і свобод громадян, конституційного ладу, власності, прав та інтересів підприємств, установ, встановлення правопорядку, зміцнення законності, запобігання правопорушенням, виховання у громадян поваги до законів України, поваги до гідності та честі інших громадян, виконання своїх обов'язків, відповідальності перед суспільством.

У цих відносинах має бути суспільний порядок. А отже дамо означення цього поняття, це порядок вольових, суспільних відносин, які складаються у процесі свідомого і добровільного дотримання громадянами встановлених у

нормах права та інших нормах неюридичного характеру правил поведінки у сфері спілкування і тим самим забезпечуючих злагоджене і стійке життя людей у розвиненому суспільстві.

Для розуміння адміністративно-правового порядку необхідно розглянути співвідношення законності і правопорядку.

Законність - це і правова категорія, і явище суспільного життя в державі. У ній, як у фокусі, концентруються і реалізуються ціннісні властивості права - нормативність, забезпечення сполучуваності соціальних та індивідуальних інтересів, взаємної відповідальності держави й особи.

За допомогою законності правові приписи втілюються в життя, чим досягається впорядкованість суспільних відносин, нормальне функціонування державно-організованого суспільства.

Проаналізувавши поняття законності і правопорядку можна дійти тлумачення правозаконність – це абсолютний авторитет і верховенство чинного законодавства, що протиставлені довільним розпорядженням влади і виключають не тільки свавілля з боку уряду, а й саму можливість діяти в якихось ситуаціях на власний розсуд.

Необхідне вироблення ефективної стратегії реалізації правоохоронної функції держави, удосконалення адміністративно-правового та інституційного забезпечення реалізації правоохоронної функції держави, недостатня розробленість теоретичних положень з цієї проблематики, а також недосконалість правового регулювання у даній сфері обумовлюють актуальність комплексного дослідження адміністративно-правового порядку.

Відповідно до цього, правоохоронний орган – це орган державної влади, сформований і функціонуючий відповідно до засад верховенства права і конституційної законності, метою утворення та основним напрямком діяльності якого є фахове виконання на професійній основі правоохоронних повноважень із реалізації правоохоронної функції держави згідно із чинним матеріальним і процесуальним законодавством.

Натомість, вирішення проблеми визначення поняття «правоохоронні органи» залежить від вирішення питання про те, які саме функції державних органів слід визнавати правоохоронними. Зрештою, проводячи аналіз чинного законодавства та наукових надбань з цього приводу, науковець визнає, що питання про визначення поняття «функція» та визначення поняття «правоохоронні функції» у законодавстві України є не менш суперечливим, ніж питання про визначення переліку правоохоронних органів [61].

У функціях правоохоронної діяльності визначається головна роль правоохоронних органів, вона проявляється у перспективі динамічного розвитку та напрямків реалізації.

Тому спробуємо використати у якості критерію правоохоронного органу якусь його головну рису, що є властивою цьому явищу. Такою відмінною рисою, чи властивістю, яка притаманна саме правоохоронним органам, і вирізняє їх від інших органів держави, є, власне, правоохоронна діяльність. Тому для осмислення природи і призначення правоохоронної системи слід проаналізувати поняття «правоохоронна діяльність», яке, відповідно, висвітлить і розгорне зміст категорії «правоохоронна система».

Ознаки правоохоронної діяльності характеризують:

- Правоохоронна діяльність є різновидом владної діяльності. Це означає, що її суб'єкт наділений владними повноваженнями, його рішення і вимоги до інших осіб і організацій мають обов'язків характер. Причому, у відповідних ситуаціях для забезпечення виконання таких рішень і вимог можливе застосування засобів примусу.
- Правоохоронна діяльність здійснюється на підставі і у рамках закону. Інколи ця ознака пов'язується з поняттям «підзаконності», що, на мою думку дещо змінює цю ознаку, ніби-то правоохоронна діяльність здійснюється у рамках підзаконних актів. Не заперечуючи наявності підзаконного нормативно-правового регулювання правоохоронної

діяльності, слід наголосити, що саме закони є основним джерелом права, на якому ґрунтується правоохоронна діяльність.

- Це принципове положення з позицій того, щоб у цій сфері стверджувалося верховенство права. Повноваження, форми і методи правоохоронної діяльності визначаються спеціальними законами, наприклад, Законом України «Про прокуратуру» [27], Законом України «Про Національну поліцію» [26] та ін.
- Правоохоронна діяльність здійснюється, в основному, у формі правозастосовних дій, а, відтак, має процесуально-процедурний характер: порядок дій і необхідні процедури для відповідних правозастосовних ситуацій також прописані правом.
- Правоохоронна діяльність – це професійна діяльність. Як зазначається фахівцями – це професія у сфері соціального управління, і тому їй властиві наступні особливості:
 - це духовний вид діяльності, тобто такий вид людської праці, де не створюються, не виробляються матеріальні цінності;
 - це діяльність, яка відображає суб'єктивно-об'єктивні відносини, де провідну роль відіграє людський фактор;
 - являє собою визначену цінність соціального порядку, яка виявляється в тому, що від неї в більшій мірі залежить ефективність та оптимальність соціального розвитку, прогрес у всіх галузях, у всій існуючій соціальній системі[77].

Правоохоронна діяльність напряму пов'язана із застосуванням примусу по відношенню до правопорушників. У цей же час, вона реалізується уповноваженими на те органами, які виступають у ролі спеціально навчених фахівців. Вони, у свою чергу, мають певні повноваження, наприклад, застосування зброї або обмеження волі, маючи, при цьому всі розпорядження, які узгоджені з нормативно-правовими актами.

Варто згадати Тація В.Я.: ситуація, що склалася на рівні закону із визначенням понятійного апарату системи правоохоронних органів, а також їх функціонального призначення, не може сприяти подальшому їх реформуванню, спрямованому на забезпечення ефективної та узгодженої діяльності цих органів [94, с.6].

Найбільш повне тлумачення терміна «правоохоронні органи» міститься у ч. 4 ст. 1 «Визначення основних термінів» Закону України «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави», відповідно до якої «правоохоронні органи – державні органи, які відповідно до законодавства здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції» [66].

Викладене вище свідчить про нечітке, суперечливе, а інколи й непослідовне вживання законодавцем терміна «правоохоронні органи». У більшості законів про організацію та діяльність цих органів, зокрема, органів міліції та прокуратури, вони навіть не називаються правоохоронними.

У даному контексті можна погодитись із М. Мельником та М. Хавронюком, що «ця ситуація свідчить не тільки про відсутність єдиного підходу у розумінні того, які органи є правоохоронними, але й ускладнює вирішення теоретичних проблем у цій сфері, здійснює негативний вплив на діяльність вказаних органів, оскільки безпосереднім чином впливає на правове регулювання їх компетенції, правове і соціальне становище працівників таких органів тощо» [57, с.329].

Отже, правоохоронна діяльність – це така діяльність переважно державних, а також недержавних інституцій, яка здійснюється з метою охорони права спеціально уповноваженими органами шляхом застосування юридичних заходів впливу із суворим дотриманням встановленого законом порядку. До завдань правоохоронної діяльності належить захист:

- встановленого Конституцією України суспільного ладу держави;

- прав і законних інтересів громадян, підприємств, організацій, установ, суб'єктів усіх форм власності;
- суверенітету та територіальної цілісності України.

Особливе місце серед завдань правоохоронної діяльності посідає захист прав і свобод людини, її життя, здоров'я, честі, гідності, недоторканності та безпеки.

Тому вироблення ефективної стратегії реалізації правоохоронної функції держави, удосконалення адміністративно-правового та інституційного забезпечення сучасного правового порядку у суспільстві, недостатня розробленість теоретичних положень з цієї проблематики, а також недосконалість правового регулювання у даній сфері обумовлюють актуальність подальшого комплексного дослідження адміністративно-правового порядку.

Висновки до 3 розділу

Принципово важливим методологічним положенням для розбудови інституціональної системи забезпечення адміністративно-правового порядку в Україні слід визнати проблему подолання домінуючої в доктринальному й емпіричному сприйнятті правопорядку надмірної його етатизації, тобто пояснення правопорядку, передусім, як справи державної влади. З позицій сучасного розуміння не тільки права, але й здатності суспільства до самоорганізації і самовпорядкування, ролі й місця інституцій громадянського суспільства у правовому житті, методологічно неприйнятним виглядає твердження про те, що саме влада встановлює правовий порядок, у тому числі, і адміністративно-правовий. Тому принципово важливим є ствердження того, що джерелом, соціальним середовищем формування і користувачем правового порядку є суспільство, а влада виступає як агент,

суспільний інструмент, який здійснює функції забезпечення правопорядку у спосіб та в межах, що відповідають саме суспільним інтересам.

Інституціональна модель підтримання і забезпечення адміністративно-правового порядку в Україні уявляється як система державних і недержавних інституцій (органів і організацій), які під контролем інститутів громадянського суспільства здійснюють ті чи інші функції щодо забезпечення адміністративно-правового порядку.

Зважаючи на специфіку саме адміністративно-правового порядку, його граничну «наближеність» до повсякденної життєдіяльності переважної більшості пересічних громадян, які вступають у різноманітні адміністративно-правові відносини, слід наголосити на особливій ролі і значенні місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування у справі підтримання та забезпечення адміністративно-правового порядку в Україні.

Особливим правовим статусом у сфері забезпечення адміністративно-правового порядку володіють правоохоронні органи, які недавно навіть у Конституції України отримали назву органів правопорядку. Втім, наявність як теоретичних, так і прикладних питань щодо ефективного реформування правоохоронних органів у нашій країні з метою надійного забезпечення у їхній діяльності прав та інтересів громадян та захисту сучасного правового порядку, вимагають подальших досліджень цієї проблематики з боку як загальнотеоретичної, так і галузевої та прикладної юриспруденції.

ВИСНОВКИ

1. Саме адміністративно-правовий порядок, як важлива суспільно-правова цінність, уявляє собою мету правового регулювання адміністративних суспільних відносин, функціонування у цій сфері органів державної влади, діяльності їх посадових осіб у постійній координації з інституціями громадянського суспільства та під його постійним контролем.
2. Адміністративно-правовий порядок виступає своєрідною «соціально-правовою формою» реалізації суб'єктивних прав і виконання обов'язків учасниками адміністративних правовідносин, і при цьому суб'єкти цих відносин мають неухильно дотримуватись приписів у законах і підзаконних нормативно-правових актах держави, які регулюють адміністративно-правову сферу життєдіяльності суспільства.
3. Адміністративно-правовий порядок, з одного боку, є частиною громадського порядку, але усталюється у результаті регулятивного дії не всіх соціальних норм, а тільки норм (переважно) адміністративного права. Отже, адміністративно-правовий порядок - це частина цілісного правового порядку, який утворюється підсистемою суспільних відносин, врегульованих нормами адміністративного права. Це така ж реальність, як всякі фактичні відносини, що існують у суспільстві. Тому адміністративно-правовий порядок знаходиться під захистом закону, підтримується як один із важливих компонентів правового впорядкування суспільного буття, і тим самим «відтворюється» як певний режим життєдіяльності суспільства у адміністративно-правовій сфері.
4. Адміністративно-правовий порядок – це стан впорядкованості адміністративних суспільних відносин, який ґрунтується на праві і правовій законності. Це «заключний момент», результат здійснення

правових норм і приписів правового характеру усіми суб'єктами адміністративного права (передусім, державними органами, посадовими особами, організаціями, і громадянами), що виявляє себе у правослужняній поведінці, яка належним чином реалізує вимоги діючого права.

5. Адміністративно-правовий порядок - це розгалужена система суспільних відносин, які спрямовані на підтримку охорони прав і свобод громадян, конституційного ладу, власності, прав та інтересів підприємств, установ, встановлення правопорядку, зміцнення законності, запобігання правопорушенням, виховання у громадян поваги до законів України, поваги до гідності та честі інших громадян, виконання своїх обов'язків, відповідальності перед суспільством.

6. Адміністративно-правовий правопорядок, як ніякий інший різновид галузевого правопорядку, тісно пов'язаний із суспільним (громадським) порядком. І тому можливо стверджувати, що адміністративно-правовий порядок - це порядок волевих, суспільних відносин, які складаються у процесі свідомого і добровільного дотримання громадянами встановлених у нормах права та інших нормах неюридичного характеру правил поведінки у сфері спілкування і тим самим забезпечуючих злагоджене і стійке життя людей у розвиненому суспільстві.

7. Для з'ясування природи адміністративно-правового порядку принципово важливим є розуміння співвідношення законності і правопорядку. Законність - це і правова категорія, і явище суспільного життя в державі. У ній, як у фокусі, концентруються і реалізуються ціннісні властивості права - нормативність, забезпечення сполучуваності соціальних та індивідуальних інтересів, взаємної відповідальності держави й особи. За допомогою законності правові приписи втілюються в життя, чим досягається впорядкованість суспільних відносин, нормальне функціонування державно-

організованого суспільства. Проте, законність у сучасному її розумінні може стати запорукою надійного та дійсно правового порядку за умови, що це правова законність (правозаконність). Правозаконність – це абсолютний авторитет і верховенство чинного законодавства, що протиставлені довільним розпорядженням влади і виключають не тільки її свавілля, а й саму можливість діяти в якихось ситуаціях на власний розсуд врозріз з суспільними інтересами.

8. Сьогодні ж є всі підстави вважати, що правопорядок не є наслідком законності, а саме навпаки – законність виступає результатом правового порядку. Особливе значення це має у царині забезпечення адміністративного правового порядку, формування і підтримання якого вирішальною мірою залежить від якості правозначущих дій владних інституцій усіх рівнів – від найвищого до найнижчого, від ефективного функціонування правових засобів підтримання режиму правозаконності у діяльності державних органів усіх гілок влади.

9. Стан адміністративно-правового порядку в Україні у сучасних умовах визначається унікальністю соціально-правової ситуації, яка детермінується війною на Сході країни, незавершеністю реформ не тільки економічної сфери, але й правоохоронної системи, величезним напруженням усіх інституційних складових, які забезпечують функціонування в таких умовах суспільного організму – економіки, політичної системи, воєнного блоку, правової сфери та ін. Важливий вплив на становлення адміністративно-правового порядку здійснюється і усім комплексом проблем, які має вирішувати влада і суспільство для забезпечення соціальної сфери, її надійності та впорядкованості.

10. Тому нагальні завдання вироблення ефективної стратегії реалізації правоохоронної функції держави, удосконалення

адміністративно-правового та інституційного забезпечення сучасного адміністративно-правового порядку у суспільстві, недостатня розробленість теоретичних положень з цієї проблематики, а також недосконалість правового регулювання у даній сфері обумовлюють актуальність подальшого комплексного дослідження адміністративно-правового порядку.

11. Адміністративно-правовий порядок як об'єкт і предмет функціонування правоохоронної системи вимагає осмислення правоохоронної системи як інфраструктурного утворення, з'ясування його природи, ознак і характеристик, що є орієнтиром у процесі правопорядковуючої діяльності правоохоронних інституцій. Це є важливим у тому сенсі, що адміністративно-правовим порядком у суспільстві опікуються різні владно-державні, політичні, ідеологічні інституції, організації громадянського суспільства, що вимагає не тільки взаємодії з ними з боку правоохоронних органів, але й певного розмежування сфери, форм, методів впливу тощо, а головне - відповідальності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аврутин Ю.Е., Кикоть В.Я., Сыдорук И.И. Правопорядок: организационно-правовое обеспечение в Российской Федерации. Теоретическое административно-правовое исследование. М.: ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2003. 456 с.
2. Адміністративне право України: За ред. Битяка Ю. П. Київ: Юрінком Інтер, 2007. 544 с.
3. Александров Н. Г. Законность и правоотношения в советском обществе. Москва, 1955. 176 с.
4. Алексеев Н.Н. Основы философии права. СПб., 1999. 317 с
5. Алексеев С. С. Общая теория права: в 2-х т. Алексеев С. С. М.: Юридическая литература, 1981-1982. Т. 2. 1982. 360 с.
6. Алексеев С. С. Общая теория права: учебник Алексеев С. С. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ТК «Велби»: Проспект 2008. 576 с.
7. Алфьоров С.М. Адміністративне право України. Загальна частина Алфьоров С.М. К.: Центр учбової літератури, 2011. 216 с.
8. Бельский К.С. Феноменология административного права. Смоленск 1995. 144с.
9. Бондаренко, І. В. Правоохоронна діяльність і правоохоронні органи Бондаренко І. В. Право України. 2003 № 4. С. 16 - 20.
10. Бондаренко, І. В. Правоохоронна діяльність і правоохоронні органи Бондаренко І. В. Право України. 2003. № 4. С. 21 -26.
11. Борденюк В. І. Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії : монографія Борденюк В. І. К.: Парлам. вид-во, 2007. 576 с.
12. Василенко М. Д. Становлення господарського правопорядку в інноваційній сфері: до визначення пріоритетів. Часопис Київського університету права. 2012. № 2. С. 193–197.

13. Ведель Ж. Административное право Франции. Перевод с французского Ведель Ж.; Под ред.: Крутоголов М.А., Энтин Л.М. Москва: Прогресс, 1973. 512 с.
14. Великий енциклопедичний юридичний словник за ред. Ю. С. Шемшученка. К.: Юрид. думка, 2007. 990 с.
15. Вилегжаніна М. В. Функції нормативно-правового акта Вилегжаніна М. В. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2010. №2. С. 31–36.
16. Волошин Ю. О. Феномен конституціоналізації міжнародного правопорядку на сучасному етапі міждержавної інтеграції. Вісник Маріупольського державного університету. Сер.: Право. 2011. Вип. 1. С. 20–30.
17. Галуцько В. В. Адміністративне право України: навчальний посібник за ред. проф. Галуцька В. В. Херсон. 2015. 272 с.
18. Гетьман Є. А. Види підзаконних нормативно-правових актів органів виконавчої влади Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія право. Вип. 23. Ч. II. Т. 1. С. 12–15.
19. Головін А. П. Адміністративно-правове регулювання діяльності міліції громадської безпеки: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.07 К.: Нац. акад. внутр. справ України, 2004. 20 с.
20. Голосніченко І. П. Адміністративне право України (основні категорії і поняття): навч. посіб. Ірпінь: Укр. фін.-екон. ін-т ДПА України, 1998. 147 с.
21. Административное право: ученик. Под ред. Котельникова Е. А. Ростов н/Д: Феникс, 2002. 368 с.
22. Даньшин И.Н. Уголовно-правовая охрана общественного порядка. М., 1973. 217 с.
23. Дем'янчук Ю. В. Концепція адміністративно-правових режимів. Актуальні проблеми держави і права. 2014. Вип. 72. С. 305–309.

- 24.Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики. К.: Факт, 2003. 384 с.
- 25.Загальні засади місцевого самоврядування в Україні: підручник за заг. ред. Вакуленка В. М., Орлатого М. К. Вид-во “Фенікс”, 2010. 400 с.
- 26.Закон України «Про Національну поліцію» № 580-VIII 2 липня 2015 року. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379.
- 27.Закон України «Про прокуратуру» N 1789-XII від 5 листопада 1991 року. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, N 53, ст.793.
- 28.Законодательная техника: научно-практическое пособие. М.: Городец, 2000. 272 с.
- 29.Иванов С. А. Соотношение закона и подзаконного нормативного правового акта Российской Федерации. М., 2002. 254 с.
- 30.Казаков В.Н. Правовый порядок в юридической теории и практике: автореф. дисс. докт. юрид. наук. М., 2003. 55 с.
- 31.Катеринчук І.П. Інформаційна підтримка та інформаційна протидія як складові системи інформаційного забезпечення правоохоронних органів. Південноукраїнський правничий часопис. 2016. №2. С. 21-25.
- 32.Кирилюк Т. Ю. Правопорядок у суспільстві як результат правомірної поведінки. Часопис Київського університету права. 2009. № 1. С. 39–44.
- 33.Коваленко А. И. Теория государства и права: вопросы и ответы. Москва, 1997. 206 с.
- 34.Коломоєць Т.О., Матвієнко П.Д. Принципи як елемент механізму контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування. Адміністративне право і процес. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2012. № 2(2). С. 31–42
- 35.Кравченко В.В. Конституційне право України: навч. посіб. Кравченко В.В. 6-те вид., виправ та допов. К.: Атіка, 2008. 590 с.
- 36.Кравчук М. В. Теорія держави і права (опорні конспекти). К.: Атіка, 2003. 288 с.

37. Крижанівський А. Ф. Адміністративний правопорядок. Актуальні проблеми держави і права: зб. наук, праць. О., 2007. Вип. 34. С. 239-246.
38. Крижанівський А. Ф. Правовий порядок суверенної України: становлення та тенденції розвитку (загальнотеоретичне дослідження): дис. юрид. наук. Одеса, 2009.
39. Крижанівський А. Ф. Правопорядок у суспільно-правничих контекстах: спроба системного бачення. Актуальні питання реформування правової системи України: зб. наук.ст. за матер. IV Міжнар. наук. - практ. конф. (Луцьк, 1–2 червня 2007 р.): у 2 т. уклад. Климчук Т. Д., Якушев І. М. Луцьк: Вежа, 2007. Т. 1. С. 61–66.
40. Крижанівський А. Ф. Феноменологія правопорядку : поняття, виміри, типологія : монографія / А. Ф. Крижанівський. - О.: Фенікс, 2006. - і96 с. 2.
41. Крижанівський А. Ф. Правовий порядок в Україні : Витоки, концептуальні засади, інфраструктура : монографія. О.: Фенікс, 2009. 504 с.
42. Крижанівський А. Ф. Правопорядок як феномен правової реальності. Юридический вестник. 2004. № 1. С. 69-74.
43. Крижанівський А. Ф. Громадянське суспільство і стандарти соціального порядку. Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. 2004. №4. С. 89-94.
44. Крижанівський А. Ф. Правопорядок в інтеграційних правових системах. Актуальні проблеми держави і права: зб. наук, праць. О., 2005. Вип. 25. С. 83-88.
45. Крижанівський А. Ф. Право і правопорядок: грані співвідношення. Актуальні проблеми держави і права: зб. наук, праць. О. 2006. Вип. 29. С. 12-18.

46. Крижанівський А. Ф. Правопорядок як соціально-правовий феномен. Наукові праці Одеської національної юридичної академії. О. 2005. Т. 4. С. 46-54.
47. Крижанівський А. Ф. Концептуальні засади правопорядку у сучасній Україні. Наукові праці Одеської національної юридичної академії. О., 2.006. - Т. 5. - С. 55-65.
48. Крижанівський А. Ф, Законність і правопорядок у категоріальних координатах юриспруденції. Вісник Харківського національного ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія Право. 2007. № 757. Вип. 1 С. 56-62.
49. Лазарев В.В. Общая теория права и государства. М.2001. 520 с.
50. Ласточкин В.В. Административно-правовые режимы, используемые в интересах охраны государственной границы: Учебное пособие. Москва: МВ И ФПС РФ, 1999. 247 с.
51. Литовченко П.В. Поняття адміністративно-правового регулювання у сфері комунального господарства. Митна справ. 2012. №2. Ч.2, кн.2. С. 130 - 136.
52. Лысенко В.А. Особенности нормативно-правового акта как источника российского права. Вестник экон., права и социологии. 2015. № 4. С. 204 – 208.
53. Макаров О. В. Законность и правопорядок невозможны без совершенствования законодательства. Закон и право. 2005. № 4. С. 37–39.
54. Малиновський В.Я. Словник термінів і поняття з державного управління. Вид. 2-ге, доп. і виправл. Київ: Атіка, 2003. 576 с.
55. Мамонова В. В. Система місцевого самоврядування. Енциклопедія державного управління: у 8 т. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; наук. -ред. колегія: Ковбасюк Ю. В. К.: НАДУ, 2011. Т. 5. 2011. 544 с.

- 56.Маркова-Мурашова С.А. Классификация, типология, систематизация правовых понятий как методологические предпосылки конкретизации законодательства. Юридическая техника. 2007. № 1. С. 164–171.
- 57.Мельник М.І., Хавронюк М.І. Правоохоронні органи та правоохоронна діяльність: навч. посібник К.: Атіка, 2002. 576 с.
- 58.Момотенко Т. Д. Правоохоронні органи: поняття і сутність. Право і Безпека. 2014. № 4. С. 127-131. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2014_4_27.
- 59.Оборотов Ю. Н. Аксионормативные начала правопорядка. Сучасний правопорядок: національний, інтегративний та міжнародний виміри: тези Міжнар. наук.-практ. конф. за заг. ред. Оборотова Ю. М. Одеса: Феникс, 2008. С. 5–7.
- 60.Общая теория государства и права. Академический курс: в 3 т. Отв. ред. Марченко М. Н. Москва, 2001. Т. 2. 574 с.
- 61.Онупрієнко А. М. Місцеві органи влади в механізмі демократичної держави: теоретико-правовий аспект: монографія Х.: ПП “Торсінг”, 2009. 197 с.
- 62.Організація судових та правоохоронних органів: навч. посіб. За ред. Сібільової М. В., Толочка О. М. Х.: Право, 2000. 270 с.
- 63.Основы философии права. Учебное пособие Тихонравов Ю. В. М.: Вестник, 1997. 608 с.
- 64.Попович К. Б. Теоретико-правовий аспект сучасного значення правопорядку. Порівняльно-аналітичне право. 2013. № 1. С. 25–30.
- 65.Потапова С. Поняття адміністративної відповідальності та її ознаки Підприємництво, господарство і право. 2008. № 9 С. 40-43
- 66.Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави: Закон України від 19 червня 2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 46. Ст. 366.

67. Про нормативно-правові акти: Проект Закону України – № 7409 від 01.12.2010 URL:
http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=39123
68. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квіт. 2014 р. № 333-р. Уряд. кур'єр. 11 квіт. 2014. № 67.
69. Про функціонування системи фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 10.11.2017 № 833.
70. Проект Закону України «Про нормативно-правові акти» від 12.12.2012 р. №0922. URL:
http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=45021
71. Пучков О.О. Правовий порядок у сфері національної безпеки: до постановки проблеми. Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету. 2016. Вип.25. С.73-78.
72. Пучков О.О. Нормативні засади правопорядку у сфері національної безпеки України. Актуальні проблеми держави і права. 2016. Вип.77. С.173-178.
73. Пучков О.О. Національна безпека: концептуальні підходи до розуміння. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». 2017. Вип.5. Т.1. С.41–45.
74. Пучков О.О. Концепція національної безпеки: теоретико-правовий аспект. Jurnalul Juridic national: teorie și practică. 2018. № 1(29). С.16-20.
75. Пучков О.О. Архітектоніка державно-правового механізму забезпечення правопорядку в сфері національної безпеки. Право і суспільство. 2018. №3. С.60-65.

76. Пучков О.О. Методологічні засади дослідження правопорядку у сфері національної безпеки. Приватне та публічне право. 2018. №2. С.17-22.
77. Пучков О.О. Поняття та ознаки сучасного правопорядку в сфері національної безпеки. Підприємництво, господарство і право. 2018. №6. С.248-253.
78. Радзілевич Д. А. Феномен регіонального правового порядку в концептуальному полі загальнотеоретичної юриспруденції. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2019. Випуск №2. С. 24-27.
79. Радзілевич Д.А. Релігія та правовий порядок у регіональному вимірі (до постановки проблеми). Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція. 2019. Випуск №38. С.14-17.
80. Радзілевич Д.А. Правове життя як контекст регіонального правового порядку в сучасній Україні. Південноукраїнський правничий часопис. 2019. №2. С. 60 - 64.
81. Радзілевич Д.А. Регіональний правовий порядок в Україні як концепт загальнотеоретичної юриспруденції. *Recht der Osteuropaischen Staaten*. 2018. №4. С.216-219.
82. Радзілевич Д.А. Комплементарность элементов инфраструктуры правового порядка: к постановке проблемы. *Leges et Vita*. 2019. №7. С. 74-76.
83. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини першої статті 103 Конституції України в контексті положень її статей 5, 156 та за конституційним зверненням громадян Галайчука Вадима Сергійовича, Подгорної Вікторії Валентинівни, Кислої Тетяни Володимирівни про офіційне тлумачення положень частин другої, третьої, четвертої статті 5 Конституції України (справа

- про здійснення влади народом) № 6-рп/2005 від 5 жовтня 2005 р. Офіційний вісник України. 2005. № 41. Ст. 2605.
84. Романов Я.В. Підзаконні акти в системі законодавства Романов Я.В. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки. 2014. Випуск 3. Том 1. С. 57-61.
 85. Румянцев Н.В. Организационно-правовая работа с личным составом органов внутренних дел в условиях чрезвычайных ситуаций: автореф. дис. канд. юр. наук. СПб. 2004. 18 с.
 86. Савельєв О.С. Адміністративно-правові засади атестації працівників органів внутрішніх справ: дис....канд. юрид. наук. 12.00.07. Дніпропетровськ. 2008. 199 с.
 87. Скаун О. Ф. Теорія держави і права: підруч. Х.: Консум, 2001. 656 с.
 88. Советский энциклопедический словарь, гл. ред. А. М. Прохоров. Изд. 4, испр. и доп. Москва: Сов. энцикл., 1989. 1362 с.
 89. Соколенко О. Л. Поняття та ознаки системи правоохоронних органів. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2012. № 3. С. 254-260.
 90. Соколенко О.С. захист прав громадян як основна функція правової держави. Часопис Київського університету права. 2013. №1. С. 118-122.
 91. Зайчук О. В., Копиленко О. Л., Оніщенко Н. М. Сучасна правова енциклопедія, за заг. ред. О. В. Зайчука; Ін-т законодавства ВР України. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 384 с.
 92. Сырых В. М. Теория государства и права: учеб. для вузов Москва, 2005. 528 с.
 93. Тарадонов С. В. Правовой порядок и пути его укрепления. Параметры внутригосударственного и международно-правового самосовершенствования. Государство и право. 2006. № 5. С. 76–80.
 94. Тацій В. Я. Прокуратура та органи правопорядку в системі правоохоронних органів. Вісник прокуратури. 2013. № 3. С. 3-15.

95. Теория государства и права: курс лекций. Под ред. Матузова Н. И. и Малько А. В. 2-е изд., перераб. и доп. М.: Юристъ, 2004. 767 с.
96. Теорія держави і права: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. За ред. Петришина О. В. Х.: Право, 2014. 368 с.
97. Тихомирова Л. В., Тихомиров М. Ю. Юридическая энциклопедия. М., 2008. 1088 с.
98. У справі за конституційним поданням Президента України про офіційне тлумачення положень пункту 15 частини першої статті 106 Конституції України (справа про повноваження Президента України реорганізовувати центральні органи виконавчої влади 28 січня 2003 року N 2п /2003): рішення Конституційного Суду України від 25 січня 2012 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-12>.
99. Ушаков О. М. Принципи правового порядку: загальна характеристика
Ушаков О. М. Держава і право. Випуск 30. К. : Ін-т держави і права ім. Корещького В. М. НАН України, 2005. С. 84-90.
100. Хропанюк В. Н. Теория государства и права М., 1995. 375 с.
101. Чистое учение о праве. 2-е изд. пер. с нем. Антонова М.В. и Лёзова С.В. СПб.: ООО Издательский Дом «Алеф-Пресс», 2015. 542 с.
102. Ящук О.В. Законодавство України про адміністративну відповідальність: сучасний стан і перспективні положення його розвитку 2005. 256 с.
103. Kluge S. Empirisch begründete Typenbildung in der qualitativen Sozialforschung. Forum: Qualitative Sozialforschung. Januar 2000. № 1. P. 15–23.
104. Michel de Villiers, Armel le Divellec. Dictionnaire du droit constitutional. 6 edition. Paris, 2007. P. 236–237.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ПОРЯДКУ.....	10
1.1. Правовий порядок як предмет загальнотеоретичного дискурсу (поняття, ознаки, визначення).....	10
1.2. Адміністративно-правовий порядок у доктринальних типологічних конструкціях.....	25
1.3. Експлікація адміністративного правового порядку (теоретико-правове обґрунтування).....	34
Висновки до 1 розділу.....	43
РОЗДІЛ 2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ПОРЯДКУ В УКРАЇНІ.....	45
2.1. Законодавчі основи адміністративного правового порядку.....	45
2.2. Підзаконні нормативно-правові акти як підґрунтя адміністративно-правового порядку в Україні.....	53
Висновки до 2 розділу.....	62
РОЗДІЛ 3. ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ПОРЯДКУ В УКРАЇНІ.....	63
3.1. Вищі та центральні органи державної влади в Україні як суб'єкти забезпечення адміністративного правового порядку.....	63
3.2. Місцева влада в Україні і адміністративний правовий порядок ...	72
3.3. Правоохоронні органи та їх роль у забезпеченні адміністративного правового порядку.....	80
Висновки до 3 розділу.....	86
ВИСНОВКИ	88
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	92

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аврутин Ю.Е., Кикоть В.Я., Сыдорук И.И. Правопорядок: организационно-правовое обеспечение в Российской Федерации. Теоретическое административно-правовое исследование. М.: ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2003. 456 с.
2. Адміністративне право України: За ред. Битяка Ю. П. Київ: Юрінком Інтер, 2007. 544 с.
3. Александров Н. Г. Законность и правоотношения в советском обществе. Москва, 1955. 176 с.
4. Алексеев Н.Н. Основы философии права. СПб., 1999. 317 с
5. Алексеев С. С. Общая теория права: в 2-х т. Алексеев С. С. М.: Юридическая литература, 1981-1982. Т. 2. 1982. 360 с.
6. Алексеев С. С. Общая теория права: учебник Алексеев С. С. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ТК «Велби»: Проспект 2008. 576 с.
7. Алфьоров С.М. Адміністративне право України. Загальна частина Алфьоров С.М. К.: Центр учбової літератури, 2011. 216 с.
8. Бельский К.С. Феноменология административного права. Смоленск 1995. 144с.
9. Бондаренко, І. В. Правоохоронна діяльність і правоохоронні органи Бондаренко І. В. Право України. 2003 № 4. С. 16 - 20.
10. Бондаренко, І. В. Правоохоронна діяльність і правоохоронні органи Бондаренко І. В. Право України. 2003. № 4. С. 21 -26.
11. Борденюк В. І. Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії : монографія Борденюк В. І. К.: Парлам. вид-во, 2007. 576 с.
12. Василенко М. Д. Становлення господарського правопорядку в інноваційній сфері: до визначення пріоритетів. Часопис Київського університету права. 2012. № 2. С. 193–197.

13. Ведель Ж. Административное право Франции. Перевод с французского Ведель Ж.; Под ред.: Крутоголов М.А., Энтин Л.М. Москва: Прогресс, 1973. 512 с.
14. Великий енциклопедичний юридичний словник за ред. Ю. С. Шемшученка. К.: Юрид. думка, 2007. 990 с.
15. Вилегжаніна М. В. Функції нормативно-правового акта Вилегжаніна М. В. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2010. №2. С. 31–36.
16. Волошин Ю. О. Феномен конституціоналізації міжнародного правопорядку на сучасному етапі міждержавної інтеграції. Вісник Маріупольського державного університету. Сер.: Право. 2011. Вип. 1. С. 20–30.
17. Галуцько В. В. Адміністративне право України: навчальний посібник за ред. проф. Галуцька В. В. Херсон. 2015. 272 с.
18. Гетьман Є. А. Види підзаконних нормативно-правових актів органів виконавчої влади Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія право. Вип. 23. Ч. II. Т. 1. С. 12–15.
19. Головін А. П. Адміністративно-правове регулювання діяльності міліції громадської безпеки: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.07 К.: Нац. акад. внутр. справ України, 2004. 20 с.
20. Голосніченко І. П. Адміністративне право України (основні категорії і поняття): навч. посіб. Ірпінь: Укр. фін.-екон. ін-т ДПА України, 1998. 147 с.
21. Административное право: ученик. Под ред. Котельникова Е. А. Ростов н/Д: Феникс, 2002. 368 с.
22. Даньшин И.Н. Уголовно-правовая охрана общественного порядка. М., 1973. 217 с.
23. Дем'янчук Ю. В. Концепція адміністративно-правових режимів. Актуальні проблеми держави і права. 2014. Вип. 72. С. 305–309.

- 24.Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики. К.: Факт, 2003. 384 с.
- 25.Загальні засади місцевого самоврядування в Україні: підручник за заг. ред. Вакуленка В. М., Орлатого М. К. Вид-во “Фенікс”, 2010. 400 с.
- 26.Закон України «Про Національну поліцію» № 580-VIII 2 липня 2015 року. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379.
- 27.Закон України «Про прокуратуру» N 1789-XII від 5 листопада 1991 року. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, N 53, ст.793.
- 28.Законодательная техника: научно-практическое пособие. М.: Городец, 2000. 272 с.
- 29.Иванов С. А. Соотношение закона и подзаконного нормативного правового акта Российской Федерации. М., 2002. 254 с.
- 30.Казаков В.Н. Правовый порядок в юридической теории и практике: автореф. дисс. докт. юрид. наук. М., 2003. 55 с.
- 31.Катеринчук І.П. Інформаційна підтримка та інформаційна протидія як складові системи інформаційного забезпечення правоохоронних органів. Південноукраїнський правничий часопис. 2016. №2. С. 21-25.
- 32.Кирилюк Т. Ю. Правопорядок у суспільстві як результат правомірної поведінки. Часопис Київського університету права. 2009. № 1. С. 39–44.
- 33.Коваленко А. И. Теория государства и права: вопросы и ответы. Москва, 1997. 206 с.
- 34.Коломоєць Т.О., Матвієнко П.Д. Принципи як елемент механізму контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування. Адміністративне право і процес. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2012. № 2(2). С. 31–42
- 35.Кравченко В.В. Конституційне право України: навч. посіб. Кравченко В.В. 6-те вид., виправ та допов. К.: Атіка, 2008. 590 с.
- 36.Кравчук М. В. Теорія держави і права (опорні конспекти). К.: Атіка, 2003. 288 с.

37. Крижанівський А. Ф. Адміністративний правопорядок. Актуальні проблеми держави і права: зб. наук, праць. О., 2007. Вип. 34. С. 239-246.
38. Крижанівський А. Ф. Правовий порядок суверенної України: становлення та тенденції розвитку (загальнотеоретичне дослідження): дис. юрид. наук. Одеса, 2009.
39. Крижанівський А. Ф. Правопорядок у суспільно-правничих контекстах: спроба системного бачення. Актуальні питання реформування правової системи України: зб. наук.ст. за матер. IV Міжнар. наук. - практ. конф. (Луцьк, 1–2 червня 2007 р.): у 2 т. уклад. Климчук Т. Д., Якушев І. М. Луцьк: Вежа, 2007. Т. 1. С. 61–66.
40. Крижанівський А. Ф. Феноменологія правопорядку : поняття, виміри, типологія : монографія / А. Ф. Крижанівський. - О.: Фенікс, 2006. - і96 с. 2.
41. Крижанівський А. Ф. Правовий порядок в Україні : Витоки, концептуальні засади, інфраструктура : монографія. О.: Фенікс, 2009. 504 с.
42. Крижанівський А. Ф. Правопорядок як феномен правової реальності. Юридический вестник. 2004. № 1. С. 69-74.
43. Крижанівський А. Ф. Громадянське суспільство і стандарти соціального порядку. Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. 2004. №4. С. 89-94.
44. Крижанівський А. Ф. Правопорядок в інтеграційних правових системах. Актуальні проблеми держави і права: зб. наук, праць. О., 2005. Вип. 25. С. 83-88.
45. Крижанівський А. Ф. Право і правопорядок: грані співвідношення. Актуальні проблеми держави і права: зб. наук, праць. О. 2006. Вип. 29. С. 12-18.

46. Крижанівський А. Ф. Правопорядок як соціально-правовий феномен. Наукові праці Одеської національної юридичної академії. О. 2005. Т. 4. С. 46-54.
47. Крижанівський А. Ф. Концептуальні засади правопорядку у сучасній Україні. Наукові праці Одеської національної юридичної академії. О., 2006. - Т. 5. - С. 55-65.
48. Крижанівський А. Ф., Законність і правопорядок у категоріальних координатах юриспруденції. Вісник Харківського національного ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія Право. 2007. № 757. Вип. 1 С. 56-62.
49. Лазарев В.В. Общая теория права и государства. М.2001. 520 с.
50. Ласточкин В.В. Административно-правовые режимы, используемые в интересах охраны государственной границы: Учебное пособие. Москва: МВ И ФПС РФ, 1999. 247 с.
51. Литовченко П.В. Поняття адміністративно-правового регулювання у сфері комунального господарства. Митна справ. 2012. №2. Ч.2, кн.2. С. 130 - 136.
52. Лысенко В.А. Особенности нормативно-правового акта как источника российского права. Вестник экон., права и социологии. 2015. № 4. С. 204 – 208.
53. Макаров О. В. Законность и правопорядок невозможны без совершенствования законодательства. Закон и право. 2005. № 4. С. 37–39.
54. Малиновський В.Я. Словник термінів і поняття з державного управління. Вид. 2-ге, доп. і виправл. Київ: Атіка, 2003. 576 с.
55. Мамонова В. В. Система місцевого самоврядування. Енциклопедія державного управління: у 8 т. Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України; наук. -ред. колегія: Ковбасюк Ю. В. К.: НАДУ, 2011. Т. 5. 2011. 544 с.

- 56.Маркова-Мурашова С.А. Классификация, типология, систематизация правовых понятий как методологические предпосылки конкретизации законодательства. Юридическая техника. 2007. № 1. С. 164–171.
- 57.Мельник М.І., Хавронюк М.І. Правоохоронні органи та правоохоронна діяльність: навч. посібник К.: Атіка, 2002. 576 с.
- 58.Момотенко Т. Д. Правоохоронні органи: поняття і сутність. Право і Безпека. 2014. № 4. С. 127-131. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2014_4_27.
- 59.Оборотов Ю. Н. Аксионормативные начала правопорядка. Сучасний правопорядок: національний, інтегративний та міжнародний виміри: тези Міжнар. наук.-практ. конф. за заг. ред. Оборотова Ю. М. Одеса: Феникс, 2008. С. 5–7.
- 60.Общая теория государства и права. Академический курс: в 3 т. Отв. ред. Марченко М. Н. Москва, 2001. Т. 2. 574 с.
- 61.Онупрієнко А. М. Місцеві органи влади в механізмі демократичної держави: теоретико-правовий аспект: монографія Х.: ПП “Торсінг”, 2009. 197 с.
- 62.Організація судових та правоохоронних органів: навч. посіб. За ред. Сибільової М. В., Толочка О. М. Х.: Право, 2000. 270 с.
- 63.Основы философии права. Учебное пособие Тихонравов Ю. В. М.: Вестник, 1997. 608 с.
- 64.Попович К. Б. Теоретико-правовий аспект сучасного значення правопорядку. Порівняльно-аналітичне право. 2013. № 1. С. 25–30.
- 65.Потапова С. Поняття адміністративної відповідальності та її ознаки Підприємництво, господарство і право. 2008. № 9 С. 40-43
- 66.Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави: Закон України від 19 червня 2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 46. Ст. 366.

67. Про нормативно-правові акти: Проект Закону України – № 7409 від 01.12.2010 URL:
http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=39123
68. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квіт. 2014 р. № 333-р. Уряд. кур'єр. 11 квіт. 2014. № 67.
69. Про функціонування системи фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 10.11.2017 № 833.
70. Проект Закону України «Про нормативно-правові акти» від 12.12.2012 р. №0922. URL:
http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=45021
71. Пучков О.О. Правовий порядок у сфері національної безпеки: до постановки проблеми. Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету. 2016. Вип.25. С.73-78.
72. Пучков О.О. Нормативні засади правопорядку у сфері національної безпеки України. Актуальні проблеми держави і права. 2016. Вип.77. С.173-178.
73. Пучков О.О. Національна безпека: концептуальні підходи до розуміння. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». 2017. Вип.5. Т.1. С.41–45.
74. Пучков О.О. Концепція національної безпеки: теоретико-правовий аспект. Jurnalul Juridic national: teorie și practică. 2018. № 1(29). С.16-20.
75. Пучков О.О. Архітектоніка державно-правового механізму забезпечення правопорядку в сфері національної безпеки. Право і суспільство. 2018. №3. С.60-65.

76. Пучков О.О. Методологічні засади дослідження правопорядку у сфері національної безпеки. Приватне та публічне право. 2018. №2. С.17-22.
77. Пучков О.О. Поняття та ознаки сучасного правопорядку в сфері національної безпеки. Підприємництво, господарство і право. 2018. №6. С.248-253.
78. Радзілевич Д. А. Феномен регіонального правового порядку в концептуальному полі загальнотеоретичної юриспруденції. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2019. Випуск №2. С. 24-27.
79. Радзілевич Д.А. Релігія та правовий порядок у регіональному вимірі (до постановки проблеми). Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція. 2019. Випуск №38. С.14-17.
80. Радзілевич Д.А. Правове життя як контекст регіонального правового порядку в сучасній Україні. Південноукраїнський правничий часопис. 2019. №2. С. 60 - 64.
81. Радзілевич Д.А. Регіональний правовий порядок в Україні як концепт загальнотеоретичної юриспруденції. *Recht der Osteuropaischen Staaten*. 2018. №4. С.216-219.
82. Радзілевич Д.А. Комплементарность элементов инфраструктуры правового порядка: к постановке проблемы. *Leges et Viata*. 2019. №7. С. 74-76.
83. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини першої статті 103 Конституції України в контексті положень її статей 5, 156 та за конституційним зверненням громадян Галайчука Вадима Сергійовича, Подгорної Вікторії Валентинівни, Кислої Тетяни Володимирівни про офіційне тлумачення положень частин другої, третьої, четвертої статті 5 Конституції України (справа

- про здійснення влади народом) № 6-рп/2005 від 5 жовтня 2005 р. Офіційний вісник України. 2005. № 41. Ст. 2605.
84. Романов Я.В. Підзаконні акти в системі законодавства Романов Я.В. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки. 2014. Випуск 3. Том 1. С. 57-61.
 85. Румянцев Н.В. Организационно-правовая работа с личным составом органов внутренних дел в условиях чрезвычайных ситуаций: автореф. дис. канд. юр. наук. СПб. 2004. 18 с.
 86. Савельєв О.С. Адміністративно-правові засади атестації працівників органів внутрішніх справ: дис....канд. юрид. наук. 12.00.07. Дніпропетровськ. 2008. 199 с.
 87. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: підруч. Х.: Консум, 2001. 656 с.
 88. Советский энциклопедический словарь, гл. ред. А. М. Прохоров. Изд. 4, испр. и доп. Москва: Сов. энцикл., 1989. 1362 с.
 89. Соколенко О. Л. Поняття та ознаки системи правоохоронних органів. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2012. № 3. С. 254-260.
 90. Соколенко О.С. захист прав громадян як основна функція правової держави. Часопис Київського університету права. 2013. №1. С. 118-122.
 91. Зайчук О. В., Копиленко О. Л., Оніщенко Н. М. Сучасна правова енциклопедія, за заг. ред. О. В. Зайчука; Ін-т законодавства ВР України. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 384 с.
 92. Сырых В. М. Теория государства и права: учеб. для вузов Москва, 2005. 528 с.
 93. Тарадонов С. В. Правовой порядок и пути его укрепления. Параметры внутригосударственного и международно-правового самосовершенствования. Государство и право. 2006. № 5. С. 76–80.
 94. Тацій В. Я. Прокуратура та органи правопорядку в системі правоохоронних органів. Вісник прокуратури. 2013. № 3. С. 3-15.

95. Теория государства и права: курс лекций. Под ред. Матузова Н. И. и Малько А. В. 2-е изд., перераб. и доп. М.: Юристъ, 2004. 767 с.
96. Теорія держави і права: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. За ред. Петришина О. В. Х.: Право, 2014. 368 с.
97. Тихомирова Л. В., Тихомиров М. Ю. Юридическая энциклопедия. М., 2008. 1088 с.
98. У справі за конституційним поданням Президента України про офіційне тлумачення положень пункту 15 частини першої статті 106 Конституції України (справа про повноваження Президента України реорганізовувати центральні органи виконавчої влади 28 січня 2003 року N 2п /2003): рішення Конституційного Суду України від 25 січня 2012 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-12>.
99. Ушаков О. М. Принципи правового порядку: загальна характеристика
Ушаков О. М. Держава і право. Випуск 30. К. : Ін-т держави і права ім. Корещького В. М. НАН України, 2005. С. 84-90.
100. Хропанюк В. Н. Теория государства и права М., 1995. 375 с.
101. Чистое учение о праве. 2-е изд. пер. с нем. Антонова М.В. и Лёзова С.В. СПб.: ООО Издательский Дом «Алеф-Пресс», 2015. 542 с.
102. Ящук О.В. Законодавство України про адміністративну відповідальність: сучасний стан і перспективні положення його розвитку 2005. 256 с.
103. Kluge S. Empirisch begründete Typenbildung in der qualitativen Sozialforschung. Forum: Qualitative Sozialforschung. Januar 2000. № 1. P. 15–23.
104. Michel de Villiers, Armel le Divellec. Dictionnaire du droit constitutional. 6 edition. Paris, 2007. P. 236–237.